

laiškai bičiuliams

2006 rudo

**Jubiliejaus
kulminacija**

**Misija –
sutaikinimas**

**Pasaulietiška
malda**

JÉZUITAI

IHS

*Viešpatie Dieve,
per Jėzaus Draugijos
šventuosius ir palaimintuosius
Tu rodai mums tobulos vienybės
su Tavo Sūnumi kelią.
Tu mums davei juos
kaip įkvepiantį pavyzdį,
kaip mūsų globėjus ir bičiulius,
su kuriais drauge
meldžiamės ir kuriame Tavo karalystę.
Užtariant Mergelei Marijai ir Draugijos šventiesiems
prašome Tave tęsti tą darbą,
kurį sėkmingai pradėjai per šv. Ignacą ir jo sekėjus.*

Viršelyje – t. Vidmanto Šimkūno, SJ, nuotr.

Turinys

T. Aldonas Gudaitis, SJ	
Jubiliejiniai metai ir Draugijos aktualijos.....	2
Nemenkinti užmojo.....	5
John W. O'Maley, SJ	
Ypatingasis Ignaco veikimo būdas.....	7
Misija – SUTAIKINIMAS. Šv. Ignaco variantas.....	10
Joachim Hartmann, SJ	
Susitaikinimas ir atleidimas per rekolekcijas.....	12
Dean Brackley, SJ	
Pasaulietiška malda.....	14
T. Leonardas Jagminas, SJ	
Jėzuitai okupuotoje Lietuvoje.....	18
Gvidas Vainorius, SJ	
Tikintis protas.....	24
T. Arvydas Jakušovas, SJ	
Manosios Biblijos studijos.....	26
Alina Gutauskienė	
Būti jėzuitų gimnazijos mokytoja.....	28
Kitoj mokykloj dirbti nenorėčiau.....	30
Simonas Mockevičius	
Atidarytas Sporto ir menų centras.....	32
Nauji Jėzaus Draugijos nariai.....	34
Kristina Rankelytė	
Viešpaties bičiulių šeimoje.....	39
Nauji leidiniai.....	43
Iš visur.....	45
Nusišypsokime.....	47

T. ALDONAS GUDAITIS, SJ

Jubiliejiniai metai ir Draugijos aktualijos

Gruodžio 3 d. šv. Pranciškaus Ksavero švente baigiasi jubiliejiniai Jėzaus Draugijos metai, padėję mums prisiminti, o kam ir naujai įvertinti Jėzaus Draugijos pradininkų – šv. Ignaco, šv. Pranciškaus Ksavero ir pal. Petro Faberio – dvasinį indėlį Bažnyčioje. Pasaulyje jėzuitai jubiliejinius metus paminėjo įvairiai – kai kur labai iškilmingais renginiais ir proginiais leidiniais. Mūsų provincijoje dėl daugybės apaštalinų darbų jubiliejų minėjome labiau asmeniškai, malda dėkodami už šių trijų šventųjų mums paliktą gyvenimo pavyzdį.

Pernai jubiliejinius metus pradėjome bendromis Mišiomis Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje Kaune, visi drauge balandžio 22 d. rinkomės į Mišias Vilniuje paminėti Švč. Mergelę Mariją, Jėzaus Draugijos Motiną, o Šiauliuose liepos 31-ąją – šv. Ignaco gimimo dangui dieną.

2008 m. sausio pradžioje Jėzaus Draugija šaukia Generalinę kongregaciją, kuri nuo Draugijos įkūrimo 1540 m. jau bus 35-oji. Kongregacija yra aukščiausia Draugijos valdymo institucija, galinti papildyti arba keisti Draugijos Konstitucijas. Tai labai svarbus įvykis Draugijos istorijoje.

Dažniausiai kongregacija šaukiama mirus Draugijos generaliniam vyresniajam, ypatingais atvejais – dėl būtinybės apsvarstyti svarbius Draugijos ar Bažnyčios reikalus. Kadangi jėzuitai nuo pat

Draugijos įsteigimo turi ypatingą ryšį su popiežiumi, norint sušaukti Generalinę kongregaciją reikia Šventojo Tėvo sutikimo. 35-oji kongregacija šaukiama naujam popiežiui leidus išsirinkti naują generalinį vyresnįjį. Iki šiol pagal tradiciją generalinis vyresnysis buvo renkamas iki gyvos galvos, tačiau 34-oji Generalinė kongregacija priėmė Papildomas normas Draugijos Konstitucijoms, kuriose numatyta galimybė išrinkti naują generalinį vyresnįjį, jeigu ankstesnysis būtų nebepajėgęs eiti savo pareigų dėl sveikatos arba senatvės. Pasinaudodamas šia galimybe, Draugijos generolas t. Peteris Hansas Kolvenbachas siūlo, kad 35-oji kongregacija išrinktų naują generalinį vyresnįjį. Kadangi jis netrukus sulauks aštuoniasdešimties, popiežius leido rengti generalinio vyresniojo rinkimus. Tai Draugijai yra nauja, tačiau ar rinkimai įvyks, nuspręs Kongregacija.

Prieš Generalinę kongregaciją vyksta atskirų provincijų kongregacijos. Kadangi mūsų provincija nedidelė – tik 46 nariai – ir kongregacijos sušaukti negalime dėl nepakankamo paskutiniuosius įžadus davusių jėzuitų, vadinamųjų profesų, skaičiaus, liepos 24–28 d. surengėme Lietuvos ir Latvijos provincijos susirinkimą, kuriame svarstėme provincijos reikalus. Aptarę aktualiausius iššūkius Draugijai ir Bažnyčiai turėjome teisę teikti pasiūlymus būsimajai Draugijos Generalinei kongre-

gacijai. Konkrečių pasiūlymų nesuformulavome, tačiau provincijos susirinkimas buvo labai svarbus, nes subūrė provinciją, visi kartu galėjome išsamiai aptarti savo apaštalinę veiklą.

Jėzuitų pašaukimas ragina juos užsiminti tuo, ko neapėrija parapijų kunigai ar pasauliečiai. Mes renkamės tokias veiklos sritis, kurios Bažnyčioje labiausiai apleistos arba kiti jomis neužiima. Dėl to mums buvo svarbu iš naujo įvertinti esamą situaciją ir aptarti, kam savo veikloje teikiame pirmenybę.

Svarbiausia sritis mums ir toliau lieka katalikiškas jaunimo ugdymas. Jėzuitai rūpinasi dviem gimnazijomis, be to, Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius vadovauja Lietuvos katalikiškų mokyklų asociacijai. Jaučiame pareigą jėzuitų gimnazijose sukaupta patirtimi dalytis ne tik su katalikiškais mokyklomis, bet ieškoti būdų, kaip krikščioniškų vertybių ugdymo programą, apimančias ir pedagogų ugdymą, diegti kitose mokyklose.

Antrasis mūsų apaštalinės veiklos prioritetas – ignaciškojo dvasingumo skleidimas, ypač per rekolekcijas. Šv. Ignaco Dvasinės pratybos iki šiol tebėra ypač geras būdas melstis, ieškoti Dievo ir jį atrasti kasdieniame gyvenime. Dabar Pratybos atlieka ir krikščioniško ugdymo funkciją. Dalyvavusieji rekolekcijose neretai buriasi į Krikščioniško gyvenimo bendruomenes, trokšdami tarnauti kitiems. Džiaugiamės, kad Gyvenimo ir tikėjimo institute Kaune paskutiniaisiais metais parengta per 200 dvasios palydėtojų, įvairiai padedančių jėzuitams šias rekolekcijas organizuoti ir netgi galinčių joms vadovauti. Taip pat leidžiame knygas, supažindinančias su ignaciškuoju dvasingumu, padedančias pasauliečiams melstis su šv. Ignacu.

Trečiasis prioritetas – akademinė sielovada. Nors dar nedaug jėzuitų yra pasirengę dirbti šioje srityje, bet tie, kurie gali, turi jos neapleisti. Kai studijas baigs

jaunieji Draugijos nariai, manome, kad galėsime tam skirti dar didesnę dėmesį.

Ketvirtasis prioritetas – pašaukimų ugdymas. Kadangi juntamas didžiulis ignaciškojo dvasingumo poreikis, norėdami jį perduoti žmonėms, būtinai turime turėti daugiau jėzuitų. O jie savo ruožtu per rekolekcijas, dvasinį vadovavimą ugdo pašaukimus visai Bažnyčiai.

Susirinkime buvo pabrėžti dar du svarbūs dalykai. Pirmą, nutarėme, kad būtina organizuoti pagalbą Afrikos žmonėms. Žinant, kaip skurdžiai ten gyvenama ir kiek daug miršta mažamečių vaikų, manome, kad jau laikas padėti vargstantiems ne vien Lietuvoje. Pvz., kai kuriose Afrikos šalyse 10 JAV dolerių užtenka vienam vaikui visus metus mokytis mokykloje.

Padedant Krikščioniško gyvenimo bendruomenėms, ketiname rengti akciją „Pagalba Afrikos vaikams“. Stengsimės susisiekti su konkrečiomis parapijomis Afrikoje, kuriose darbuojasi pora misionierių lietuvių ir per jėzuitų bažnyčias informuosime, kokios konkrečios pagalbos reikia. Mes tai prisiėmėme kaip iššūkį ir dabar svarstome, kaip jį konkrečiai realizuoti. Juk ir valstybės mastu esame raginami iš paramos gavėjų pagaliau tapti paramos teikėjais.

Provincijai lieka dar vienas svarbus uždavinys – įsikurti Latvijoje. Keletas mūsų provincijos narių latvių jau baigia jėzuitišką ugdymą, o čia dar neturime savo namų. Tariamės su Rygos arkivyskupu kardinolu Janiu Pujatsu, kaip Rygoje būtų galima juos įsteigti.

Baigiantis jubiliejiniais metams peržvelgdami savo apaštalinę veiklą galime kalbėti apie vaisius, kuriuos esame gavę per tris Jėzaus Draugijos pradininkus ir visos Bažnyčios šventuosius. Ispanijos jėzuitų provincija viename iš dokumentų įvardijo keturias pagrindines dovanas, kuriomis per šiuos šventuosius esame praturtinti.

Keturi dovanos

Dievas aukščiau už viską

Pirmoji dovana, iš kurios kyla Draugija ir mes joje, – tai mūsų pirmųjų bičiulių tikėjimas Dievą, į kurią jie kreipėsi kaip į „mūsų Kūrėją ir Viešpatį“ – tą, kuris pasaulyje yra realus, veikiantis, aktyvus; Dievą, kuris trokšta laisvai bendrauti su kūriniais ir per juos atnaujinti pasaulį; Dievą – Jėzaus Draugijos Kūrėją ir Viešpatį. Tai kvietimas į tikrovę žvelgti ir ją vertinti Dievo požiūriu, o ne pagal mūsų – dažnai siaurus – apskaičiavimus.

Bičiulystė

Pirmoji Dievo iniciatyva Ignacui, Ksaverui ir Faberui pasireiškė suburiant juos į krūvą ir toliau vis labiau vienijant. Išskirtinis pirmųjų bičiulių bruožas yra tas, kad jie sudarė grupę: tai *Kūno mistika*, ankstesnė už formalų Draugijos įsteigimą ir tapusi jos pagrindu. Ši širdžių vienybė su Kristumi ir jo misija, tarpusavio meilė ir rūpestis vienas kitu, susivokimas ir paklusimas autoritetui, išsisklaidžius pasaulyje jiems bus atskaitos taškas ir varomoji apaštalavimo jėga. Taip stebuklas taps įmanomas – jie visi, būdami tokie skirtingi savo kilme, kultūra, temperamentu, sudarys vieną Kūną, siekiantį įgyvendinti Dievo svają pasaulyje.

Kvietimas dalyvauti

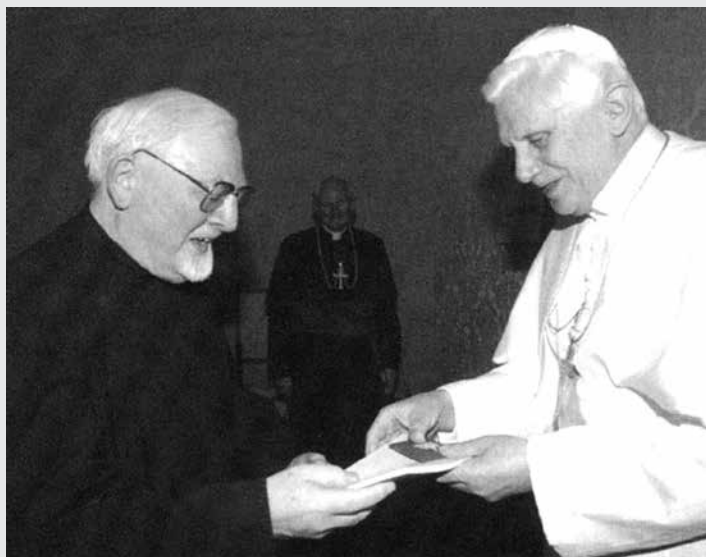
Jėzaus misijoje

Jėzaus Draugija gimsta dėl misijos ir misijai. Misija išryškėja pačioje pirmųjų bičiulių bendro siekio pradžioje ir tampa jo varikliu. Ji suburia juos į grupę kaip „draugus Viešpatyje“ ir skatina „gyventi ir skelbti, kaip darė apaštalai“. Pats seniausias šios misijos apibūdinimas yra *padėti sieloms*. „Padėti, o ne priversti, kad kiekvienas žmogus Jėzų Kristų ir jo Evangeliją priimtų kaip Gerąją Naujieną ir leistųsi jo ugdomas“. Ignacui misija pirmiausia yra pasiuntinybė, kuri įgyvendinama ne pavieniui, bet būnant Pasiųstojo bičiuliu. Jis yra misijos Šeiminkas, o ne mes. Ją vykdydami esame ne savarankiški darbininkai, o veikiame su juo ir pagal jo Dvasią.

Pažinti Kristų per

Dvasines pratybas

Per Dvasines pratybas pažintas Kristaus veikimo būdas Konstitucijose mums tampa realus ir konkretus. Be šios *meilės ir aistros Kristui*, vedančiam mus į pasaulį, jėzuitu būti neįmanoma. Jame prasideda ir baigiasi mūsų pašaukimas. Įgyvendiname ne vien kokią nors ideją, programą ar humanišką planą. Pirmiausia sekame paskui jį, kuris, žinoma, turi savo užmojų – rūpintis viso pasaulio išganymu. Už pasaulį jis iš meilės atidavė savo gyvybę. Ši meilė apima visą žmoniją ir ypač jautri tiems, kurie tapo nemeilės aukomis. Ji pasireiškia ir rūpesčiu mūsų bičiuliais, kaip ir mes atsiliepusiais į tą patį kvietimą.

NEMENKINTI UŽMOJO

Jubiliejinių Jėzaus Draugijos metų, minint šv. Pranciškaus Ksavero ir pal. Petro Faberio 500-ąsias gimimo bei šv. Ignaco Lojolos 450-ąsias mirties metines, kulminacija įvyko balandžio 22 d. Romoje, Šv. Petro bazilikoje. Po šv. Mišių į gausiai susirinkusius Jėzaus Draugijos, Krikščioniško gyvenimo bendruomenių bei Maldos apaštalavimo būrelių narius, jėzuitų mokymo įstaigų ir akademinų institucijų auklėtinius bei dėstytojus, į jėzuitų bendradarbius ir bičiulius kreipėsi Šventasis Tėvas BENEDIKTAS XVI.

Šiandien turime gerą progą padėkoti Viešpačiui už tai, kad jūsų Draugijai davė tokius šventus ir ypatingo apaštalinio polėkio kupinus vyrus kaip šv. Ignacas Lojola, šv. Pranciškus Ksaveras ir pal. Petras Faberis. Tai jūsų Tėvai ir Draugijos Iškūrėjai. Jubiliejiniiais metais gera šiuos žmones prisiminti su padėka, žvelgiant į juos kaip jūsų dvasinio gyvenimo ir apaštalinės veiklos kelrodžius.

Šv. Ignacas pirmiausia buvo Dievo žmogus. Tarnystė kuo didesnei Dievo

garbei užėmė svarbiausią vietą jo gyvenime. Ignacas pasižymėjo ir ypatingu pamaldumu – Eucharistija jam buvo kiekvienos dienos šerdis ir viršūnė. Negali būti prarasta ar pamišta tai, kaip šį brangų dvasinį paveldą jis perdavė savo mokiniam. Kaip tik dėl to, kad šv. Ignacas yra Dievo žmogus, jis tampa ištikimu savo Bažnyčios – garbingosios Viešpaties sužadėtinės bei tikinčiųjų motinos – tarnu. Iš jo troškimo tarnauti Bažnyčiai kaip galima naudingiau bei veiksmingiau gimė ir ypatingas – klusnumo popiežiui – įžadas,

kuris, anot Ignaco, yra „mūsų pirminė priežastis ir pagrindų pagrindas“.

Brangūs jėzuitai, tegul bažnytiškumas, toks būdingas Jėzaus Draugijai, ir toliau išlieka jūmyse ir jūsų apaštalinėje veikloje, kad jūs galėtumėte ištikimai atsiliiepti į skubiausius šiandienos Bažnyčios poreikius. Norėčiau atkreipti dėmesį į vieną iš jų. Per teologiją ir filosofiją – dvi tradicinės Jėzaus Draugijos apaštalavimo sritis, apimančias ir kultūrinį paveldą, – būtina užmegzti dialogą su moderniąja kultūra, kuri, darydama iš tiesų didelę pažangą moksle, yra labai stipriai veikiama pozityvizmo ir materializmo. Sveikinu pastangas tinkamai bendradarbiaujant su kitomis Bažnyčios struktūromis kultūrą pagrįsti evangelinėmis vertybėmis. Tai reikalauja rimto kultūrinio ir dvasinio pasirengimo. Štai kodėl šv. Ignacas numatė ilgą jaunųjų jėzuitų ugdymo ir studijų kelią. Matant, kaip sudėtingai plėtojasi šiuolaikinė kultūra, šią tradiciją derėtų išlaikyti ir stiprinti.

Kitas didis šv. Ignaco rūpestis – krikščioniškas jaunimo auklėjimas ir ugdymas. Štai kodėl jis steigė kolegijas, kurios, jam mirus, paplito Europoje ir visame pasaulyje. Mieli jėzuitai, tęskite šį labai gražų apaštalavimą, niekada nesumenkindami savo Įkūrėjo užmojo.

Kalbėdamas apie šv. Ignacą, negaliu pamiršti ir šv. Pranciškaus Ksavero, kurio 500-ąsias gimimo metines minėjome balandžio 7 d. Šių dviejų žmonių gyvenimo keliai įstabūs ne tik tuo, kad dažnai kryžiuodavosi tarp Paryžiaus ir Romos, – abu jie, nepaisant jų skirtumų, gyvenime buvo veikiami ir stiprinami vieno ir to paties troškimo, galėtume sakyti, vienos ir tos pačios aistros – kasdien teikti vis didesnę garbę Trejybės Dievui ir skelbti Kristaus Evangeliją jos nepažįstantiems. Svarbiausia šv. Pranciškaus Ksavero, kurį garbusis mano pirmtakas Pijus XI paskelbė „katalikiškų misijų globėju“, misija buvo „atverti naujus kelius“ Evangelijai „didžiuliam

Azijos žemyne“. Tik 10 metų tetrukęs jo apaštalavimas pasirodė nuostabiomis vaisin-gas – per keturis su puse Draugijos egzistavimo amžių daugybė jaunų jėzuitų tapo misionieriais. Iki dabar didžiosiose Azijos žemyno šalyse šv. Pranciškus Ksaveras tebėra misionieriškos veiklos pavyzdys.

Tuomet, kai Pranciškus Ksaveras darbavosi Rytų kraštuose, palaimintasis savojietis Petras Faberis, jo bičiulis ir bendražygis nuo Paryžiaus laikų, gimęs 1506 m. bandžio 13 d., atliko misiją Europos kraštuose, kur tikintys krikščionys troško tikros Bažnyčios reformos. Jis buvo labai kuklus ir jautrus žmogus, gyvenęs itin intensyvią vidinį gyvenimą. Kadangi Faberis sugebėdavo susibičiulianti su pačiais įvairiausiaisiais žmonėmis, į Draugiją pritraukė daug jaunuolių. Savo neilgą gyvenimą jis praleido daugiausia Vokietijoje, kur popiežiaus Pauliaus III įgaliotas dalyvavo diskusijose su Reformacijos šalininkais, savo misija puikiai įgyvendindamas klusnumo popiežiui įžadą ir tapdamas įkvepiančiu pavyzdžiu visiems jėzuitams.

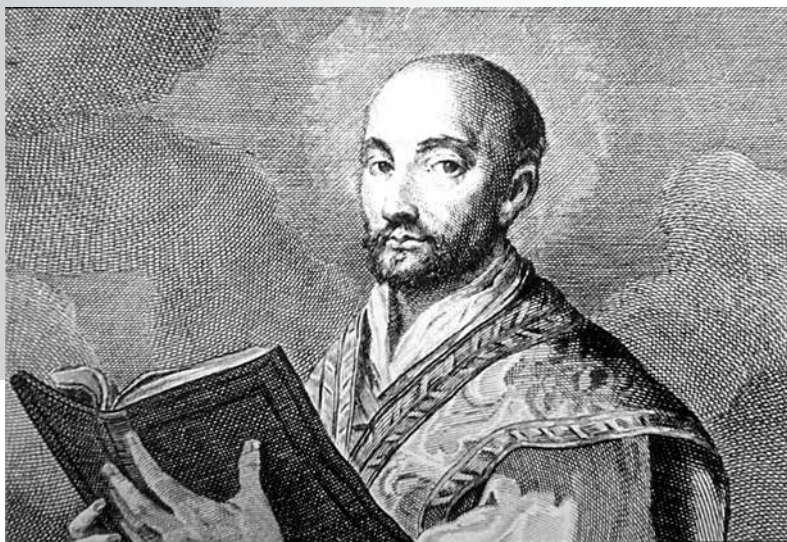
Brangūs draugijos tėvai ir broliai, šiandien jūs itin pamaldžiai žvelgiate į Palaimintąją Mergelę Mariją, prisimindami, kad 1541 m. balandžio 22 d. Ignacas ir jo pirmieji bendražygiai davė iškilmingus įžadus prie Marijos paveiklo Šv. Pauliaus bazilikoje už Romos miesto sienų. Tegul Marija ir toliau rūpinasi, kad kiekvienas Jėzaus Draugijos narys, vis labiau panėšėdamas į nukryžiuotąjį Kristų, galėtų dalyvauti ir jo Prisikėlime.

Jums ir visiems jūsų dvasinės šeimos nariams suteikdamas Apaštalinį palaiminimą užtikrinu, kad ir toliau prisiminsiu jus savo maldose.

*Iš prancūzų k. vertė
Jūratė Grabytė*

John W. O'Maley, SJ

Ypatingas Ignaco veikimo būdas

Kiekvienoje kultūroje įsigalintys tam tikri šventųjų stereotipai kartais skatina konkrečių asmenį vertinti vienašališkai ar net klaidingai: matome tai, ką norime, arba tai, ką manome privalą žvelgti, todėl dažnai nepastebime, kas šventajame originalu, neįprasta...

Luisas Goncalvesas da Camara paliko dienoraštį, apimantį šešis 1555 m. mėnesius. Jame užrašyti pastebėjimai apie Ignacą Lojolą, su kuriuo susitikdavo beveik kiekvieną dieną. Šio dienoraščio tekstas, pavadintas „Prisimenant Inigą“ (*Remembering Inigo*), neseniai išspausdintas viename leidinyje anglų kalba. Iš susižavėjimo kupinų da Camaros užrašų iškyla viduramžiams būdingas šventojo ir vienuolijos vyresniojo paveikslas. Tai itin pamaldus ir vos ne mistinės išminties kupinas žmogus. Anot da Camaros, Ignac-

cas buvo labai susirūpinęs bendruomenės drausme ir pažanga tų žmonių, kurie naudosis jo patarimais, nes jis pats gyveno tokį įtemptą dvasinį gyvenimą, kad net „valgydavo taip, lyg nevalgytų“.

Straipsnis „Prisimenant Inigą“ atskleidžia tokias šventojo savybes, kurios šiandien patrauklios ne kiekvienam, tačiau tai nestebina tyrinėtojo, skaitančio viduramžių hagiografų raštus.

Nors ir galėtume kvestionuoti tai, kaip da Camara priima ir vertina Ignacą, jo pasakojimo tikrumas abejonių nekelia. Dėl to šis dienoraštis yra vertingas istorinis dokumentas. Kita vertus, tai, ko da Camara nepaminėjo, mums galbūt svarbiau už tai, ką jis užrašė, – jis nepastebi to, kas neatitiko tuo metu vyravusio stereotipinio šventųjų įvaizdžio. Žvelgiant iš keturių

šimtų penkiasdešimties metų perspektyvos, daugeliu požiūrių Ignacas atrodo reikšmingesnis, nes metė iššūkį tam, kuomet rėmėsi nusistovėjusi to meto samprata, šventumą tapatinusi su panieka pasauliui.

Mūsų dienomis nedaugelis užsiėmimų laikytini pasaulietiškesniais už viešųjų ryšių organizavimą, o kaip tik Ignacas ir buvo viešųjų ryšių ekspertas. Jis mokė jėzuitus nesidrovėti papasakoti jam apie savo laimėjimus. Tolimų kraštų misinierius ragindavo rašyti ne tik apie savo tarnystę, bet ir itin pasaulietiškomis temomis, pavyzdžiui, „kokio ilgumo tuose kraštuose yra diena vasarą ir žiemą“, apie augalus bei gyvūnus ir apie „viską, kas atrodo nepaprasta“. Jis norėjo parodyti šiuos laiškus aplinkiniams, tikėdamasis laimėti Draugijai jų susidomėjimą bei prielankumą.

Kai jėzuitai ėmėsi steigti mokyklas, jie pelnė žmonių palankumą, pasitarnavusį ir kitam tikslui – atidaryti galimų rėmėjų duris. Pats Ignacas beldėsi į šias duris, tapdamas tuo, ką mes šiandien vadintume įmonės plėtros arba pažangos vadybininku. Draugijoje jis patvirtino tokį finansinės paramos ieškojimo modelį, kuris anglų istoriką Olweną Huftoną apie Ignaco laikų jėzuitus paskatino rašyti kaip apie „pirmuosius profesionalius finansinių fondų telkėjus“.

Gyvenimo pabaigoje, jėzuitams tvirtiau įsikūrus Romoje, Ignacas pradėjo ieškoti rėmėjų Draugijos bažnyčia miesto centre statyti. Jis pats matė ir patvirtino didžiulio pastato planus ir turbūt buvo patenkintas, kai 1554 m. atrodė, kad Mikelandželas gali tapti jo architektu. Nors Jėzaus bažnyčią (*Il Jesu*) – vieną svarbiausių modernųjų laikų bažnytinių pastatų – kardinolas Aleksandras Farnesas jėzuitams (ir savo šeimos garbei) pastatė tik praėjus keletui metų po Ignaco mirties, turime pagrindo manyti, kad Ignacas būtų buvęs patenkintas šia didinga bažnyčia.

Ignacui reikėjo pinigų ir kitiems patatams, pavyzdžiui, kad Romoje įsikūrę jėzuitai turėtų vilą, kurioje galėtų pailsėti ir atgauti jėgas. Vila?! Namą užmiestyje?! Šv. Karolis Boromėjus, jaunesnis ir daug turtingesnis Ignaco amžininkas, savo mokiniams niekada nebūtų leidęs tokios prabangos. Vila buvo perkama stebint tradiciniams, „ne šio pasaulio“, šventiesiems, kurie pagal to meto papročius itin griežtai elgėsi su savo kūnu. Šiuo požiūriu Karolis Boromėjus sau buvo negailestingas.

Atsivertimo pradžioje Ignacas ėmėsi griežtų atgailų, tačiau laikui bėgant nuo jų nutolo ir galiausiai Draugijos nariams Konstitucijose nurodė savo kūnu rūpintis ir jį mylėti. Jėzuitų institucijų vyresniesiems liepė nuolat samdyti gydytoją studentams ir jėzuitų fakultetui.

Viduramžių šventumo idealas – kraštutinė „šventoji kvailybė“. Tačiau Ignacas Konstitucijose reikalavo ne šventos kvailybės, o nuosaikumo – valgant, geriant, miegant, dirbant, rūpinantis savo sveikata ir netgi skiriant laiko maldai. Aiškindamas Konstitucijas, jis tai nurodė kaip normą (taisyklę), kaip vidurio kelią tarp rigorizmo (griežtumo) ir laksizmo (laisvumo).

Ypač stebina tai, kad Ignacas savo įsteigtoms mokykloms itin lengvai pritaikė visus humanistinio ugdymo komponentus. Tai reiškė, kad didžiąją laiko dalį jėzuitai praleis ne klausykdami ar sakykdami, o pasaulietinėje aplinkoje, tai yra mokyklų klasėse. Be to, dauguma jų dėstys ne Bibliją ar Bažnyčios tėvų palikimą, o pagonišką literatūrą, tai yra romėnų ir graikų klasikų, pateikdami juos ne tik kaip iškalbos pavyzdžius, bet kaip kūrinis, perduodančius moralinę ir dvasinę žinią. Niekada apie Kristų negirdėjusių žmonių raštuose jėzuitai ieškojo to, kas neprieštarauja krikščionybei.

Suprantama, edukacinė programa buvo

sudaryta siekiant ugdyti gerus krikščionis, tačiau to siekta netiesiogiai. 1551 m. savo sekretoriui Polancui Ignacas nurodė parašyti laišką, paaiškinantį jėzuitams, ką turėtų atlikti mokyklos. Polanco rašte nurodyta 15 priežasčių, dėl kurių jėzuitai turi atsidėti darbui mokyklose, tačiau nė žodžiu neužsimenama apie tarnavimą Bažnyčiai arba Bažnyčios reformavimą. Vietoj to susitelkiama į tokius šio pasaulio dalykus, kaip materialinės bazės socialinei veiklai remti kūrimas steigiant ligonines ir namus našlaičiams. Taip pat kalbama apie galimybę palengvinti naštą tėvams, norintiems išmokslinti savo vaikus.

Jėzuitų pedagoginė sistema giriamą už jos gebėjimą ugdyti ne vien gerus ganytojus, bet ir gerus valstybės tarnautojus, justicijos pareigūnus ir kitus „užimančius svarbias, atsakingas pareigas bei tarnaujančius visų gerovei“. Ugdymo sistema padėjo įgyvendinti Draugijos tikslą – tarnauti bendram gėriui. Tai Ignacas įteisino vienuolijos statute, kurį 1550 m. pateikė tvirtinti popiežiui. Suprantama, Ignacas iš esmės tęsė krikščionišką tradiciją, tačiau savo sekėjams nurodė savitą, jo paties žodžiais tariant, „ypatingą veikimo būdą“.

Dievas nuostabus savo šventuosiuose. Kiekvienas iš jų ir kiekvienas iš mūsų esame unikalūs ir su Dievo malonės dovanomis bendradarbiaujame individualiai. Nė vienam iš jų ir nė vienam iš mūsų negalima taikyti kokios nors formulės. Šio išskirtinio malonės veikimo, pasireiškiančio konkrečiuose žmonėse, visuma yra didžiulis katalikybės turtas, kur kas didesnis nei katekizmas ar moralės kodeksas. Todėl mes minime šventuosius, todėl iškilmingai švenčiame 450-ąsias Ignaco Lojolos mirties metines.

*Iš anglų k. vertė
t. Vidmantas Šimkūnas, SJ*

*Dieve, apšviesk ir perkeisk mus, kad
siekdami*

*žmogiškojo gyvenimo pilnatvės jame
sugebėtume atspindėti
Tavo veidą taip kaip Jėzus.*

*Atverk mūsų akis ir širdis,
kad galėtume dar labiau pažinti, pa-
milti, sekti ir gyventi tuo,
kuris už mus mirė ir prisikėlė.*

*Dieve, tęsk ir užbaik darbą,
kurį pradėjai,
kad Tavo Žodis, tapęs Kūnu,
nepasiliktų vien mūsų žodžiuose,
bet iš tiesų prisikeltų
ir taptų regimas
Tavo bendradarbių gyvenime.*

Misija – SUTAIKINIMAS.

Šv. Ignaco variantas

Kadangi gyvenime dažnai pasitaiko įvairiausių įtampų, nuomonių ir požiūrių skirtumų, lūžių ar atmetimo, žmonės nuolat jaučia poreikį susitaikyti. Neretai iškyla ir būtinybė susitaikyti patiems su savimi, su savo gyvenimo istorija. Tačiau susitaikinimas „nenukrenta“ iš dangaus. Tai sunkus procesas, nes reikalauja keisti požiūrio mastelį, atsisakyti dalykų, prie kurių esame prisirišę, ir visų pirma pradėti keistis patiems. Tai nelengva užduotis ir vienuolijoms, ir visai Bažnyčiai, ir kiekvienam jos nariui.

Krikščionys tiki, kad Jėzus, kaip žmogus, buvo visiškai susitaikęs – susitaikęs su Dievu, su savimi ir su visa kūrinija. Jis pajėgė atlaikyti gyvenimo prieštaravimus bei absurdą. Nesileido patraukiamas kurios nors partijos ir neišskyrė nė vieno žmogaus, net ir tada, kai buvo mušamas ir kankinamas. Jėzus gyveno kaip visų žmonių draugas. Jis yra visų mūsų brolis, ieškantis paklydusiojo. Jis tėviškas, bet tuo pat metu aiškiai nurodo gyvenimo kryptį bei mūsų elgesio ribas. Tokio susitaikinimo pagrindas glūdi jo sūnystėje – Jėzus jaučiasi visiškai saugus savo Tėve. Šis Jėzaus švelnumas ir drauge griežta ištikimybė principams žavėjo Ignacą, norėjusį juo sekti.

Pirmoji *Dvasinių pratybų* savaitė ypač kviečia sutvarkyti savo gyvenimą ir su visais susitaikyti. Per ją siūloma atverti Dievui tamsiąsias savo asmens ir gyvenimo

puses ir melsti jį sutaikinimo dovanos. Ignacas mus drąsina kasdiene meditacija.

Jėzaus Draugija, kuri remiasi *Dvasinių pratybų* dvasingumu, ir visi jėgų ir išminties besisemiantys iš ignaciškosios charizmos, kaip krikščionys, patys patyrę sutaikinimą, yra įtraukiami į tai, apie ką apaštalas Paulius sako: „Kristaus vietoje einame pasiuntinių pareigas, tarsi pats Dievas ragintų per mus. Kristaus vardu maldaujame: „Susitaikinkite su Dievu!“ (2 Kor 5, 20).

Ignacas ragina drąsiai žvelgti į tai, kas dar neišspręsta, į nesutaikintas mūsų egzistencijos puses ir taip įgyti vidinę laisvę. Anot Ignaco, svarbiausia Jėzaus draugų užduotis ir yra sutaikinimas. Pagrindiniame Jėzaus Draugijos įstatyme *Formula instituti*, patvirtintame 1550 m., jis įsakmiai aiškina, kad ši vienuolija dėl Dievo garbės turi imtis susivaidijusiųjų sutaikinimo.

Apie tai, kaip ignaciškasis dvasingumas veda į susitaikinimą, iškalbingai byloja jėzuito Augustino Bea (1881–1968) gyvenimo pavyzdys. Vatikano II susirinkimo išvakarėse jau beveik aštuoniasdešimtmetį t. Bea popiežius Jonas XIII netikėtai pakėlė kardinolu. Per vieną naktį iš tylaus, kuklaus Biblijos mokslininko, dešimtmečius dirbusio pagal Draugijos paskyrimą, jis tapo įtakingu ekumeninio judėjimo veikėju Vatikano II susirinkime. Jo gyvenimo užduotimi

tapo susitaikinimas su žydų religijos išpažinėjais bei atskirtomis krikščionių Bažnyčiomis. Remdamasis savo dvasine patirtimi bei profesiniu abiejų Šventojo Rašto Testamentų išmanymu ir dešimtmečius pagal geriausią jėzuitų tradiciją praktikuotu ignaciškuoju maldingumu, jis sugebėjo atlaikyti tvyrančią įtampą. Kadangi buvo puikus savo srities žinovas bei gerbiamas žmogus, jam pavyko nutiesti tiltus per bjaurius skiriamuosius griovius ir po šimtmečius trukusio susvetimėjimo atrasti susitaikinimo kelius. Jis mokėjo be baimės žvelgti į tai, kas dar nesutaikinta, ir ramiai artintis prie kitokių atskirties vietų. Kadangi tvirtai rėmėsi Dievu, turėjo drąšos keistis pats. Taip vienas pagyvenęs jėzuitas pajėgė išjudinti Bažnyčią.

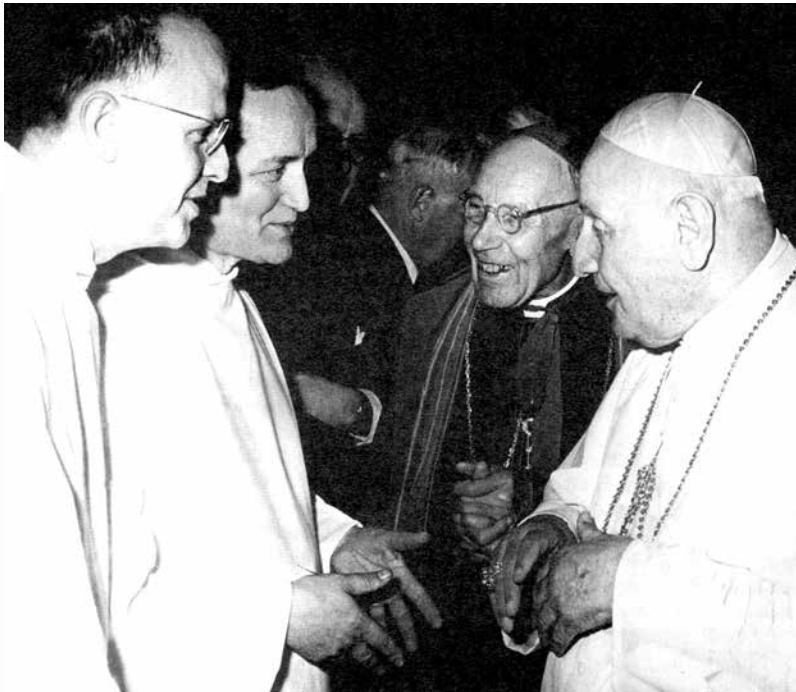
Susitaikinimas visada yra rizikingas, nes jo siekdami negalime pasilikti „prie seno“. Susitaikinimui visada reikia drą-

sos ir gero pagrindo, nes pasikeitimai atneša netikrumą, kelia baimę. Kaip tik tokį pagrindą mums suteikia pozityvus šv. Ignaco pasaulėvaizdis, atsiskleidžiantis per *Dvasines pratybas*.

Savo įpėdiniui, generaliniam Draugijos vyresniajam Pranciškui Bordžai Ignacas rašė: „Nelaikykite, kad jūsų pašaukimui yra svetimas dalykas imtis ką nors sutaikinti su jo priešininku“. Tai daryti gali tik patys su savimi ir su pasauliu susitaikę žmonės – Dievo vaikai.

*Pagal Stephano Ch. Kesslerio, SJ, straipsnį
Vokietijos jėzuitų provincijos žurnale Jesuiten,
2006/2*

*parengė
t. Vidmantas Šimkūnas, SJ*

Kardinalas Bea su popiežiumi Jonu XXIII, br. Roger ir Maxu Thurianu Vatikano II susirinkime. Nuotr. iš žurnalo *Jesuiten*

Joachim Hartmann, SJ

Susitaikinimas ir atleidimas per rekolekcijas

Rekolekcijos – vienas iš būdų pratintis pasitikėti Dievu, kai gyvenime šviesu ir kai aplinkui driekiasi šešėliai. Norint būti tikram prieš Dievą, būtina susitaikyti ir su savo šešėline puse...

Tyla, maldos metas, pokalbiai su dvasios palydėtoju padeda geriau suvokti save ir pajusti glaudesnę sąlytį su mūsų gyvenime veikiančiu Viešpačiu. Kai dienos sklidinios tylos, nutolsta kasdienybės sumaištis ir atsiveria gilesni mūsų asmenybės sluoksniai. Tuomet galime pajusti dėkingumą už patirtus brangius dalykus, džiaugsmą dėl to, kas vyksta mūsų gyvenime, kas suteikia jam vertės ir prasmės.

Tačiau dažnai iškyla ir tai, kas mus slepia: skaudūs ir niūrūs prisiminimai, likimo smūgiai, mylimų žmonių netektys ar ligos, iširusios artimos draugystės, vaikų keliami rūpesčiai, nuoskaudos darbovietėje... Prieš akis išnyra mus įskaudinę ar nuvylę žmonės. Ir patys prisimename užgavę ar įžeidę kitus. Nelengva pripažinti, kad tai – irgi mūsų gyvenimo dalis. Tad neretai ginčijamės su Dievu, kuris leidžia tam vykti...

Kaip tik tai ir būtų galima pavadinti rekolekcijų kulminacija: dabar privalome žengti itin svarbų žingsnį – atleisti kitiems ir patys priimti jų atleidimą. Maldos „Tėve mūsų“ prašymas tampa itin konkretus: „Ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams“. Jį dar galima papildyti: „Leisk mums rasti santaiką ir ramybę ten, kur dar nesame susitaikinę“.

Kaip vyksta atleidimas?

Pripažįstant, kad yra dalykų, už kuriuos dar neatleista. Tai – pirmas žingsnis atleidimo kelyje. Jį padarius, gerokai atlėgsta – juk įtampa dažnai kyla dėl to, kad iš viso nenorime matyti, už ką dar neatleidome, arba tiesiog esame įsikalę į galvą, kad mūsų gyvenime viskas klojasi sklandžiai, be jokių problemų.

Įvardyti, už ką neatleista, ir kreiptis į Dievą. Pripažinus šią tikrovę, svarbu leisti kilti jausmams ir prisiminimams, kuriuos ji pažadina, – tuomet mūsų suvokimas bus

sąmoningas, gilus ir stiprus. Tai darome ne dėl to, kad save dar labiau įmurkdytume, bet stengdamiesi visus nemalonus, skausmingus ir mus tebevarginančius išgyvenimus bei jausmus iškelti gydančiom Dievo akivaizdom ir vienyti su jo išlaisvinančia jėga.

Žmogaus klaidos nemenkina jo vertės. Jei kas mus sužeidė ar stipriai nuvylė, į tokį žmogų dažnai nebenorime žvelgti kaip į gerbtiną asmenį. Tačiau privalome išmokyti atskirti: nors šiuo atveju jis pasielgė neteisingai ir įžeidžiamai, asmens vertė ir garbingumas vis tiek išlieka.

Nuoširdumas ir noras atleisti. „Norėčiau tau atleisti, bet (dar) negaliu“. Šis momentas ypač reikšmingas, nes kyla noras atleisti. Jeigu tokio noro dar nejaučiame, svarbus vien pareikštas nuoširdumas. Tad ir toliau patartina tyloje melstis, kol noras subręš.

Leisti pasireikšti jausmams. Kai norime atleisti, svarbu suvokti, kad jausmų plotmėje dar niekas nepasikeitė – ir toliau galime jausti pyktį, nusivylimą ar skausmą. Nesistenkime tų jausmų pakeisti, nebijokime nemalonių pojūčių, verčiau atverkime juos gydančiom Dievo, norinčiom mūsų žaizdas išvalyti ir mus sutaikinti, artumui.

Sutaikintas ir paguostas Kristuje. Tai, kad kreipdamasis į Kristų esi jo suprstas ir priimtas, kad jauti jo guodžiantį artumą ir gerumą ten, kur gyvenime jautiesi labiausiai sužeistas ir dar nesusitaikinęs, ir tai, kad pradedi po truputį sveikti, šv. Ignacui yra vienas svarbiausių rekolekcijų momentų. Ne veltui *Dvasinėse pratybose* jis siūlo: „Žvelgti į Kristų, mūsų Viešpatį-Guodėją, ir palyginti [galvojant], kaip draugai paprastai guodžia vienas kitą“.

*Iš vokiečių k. vertė
t. Anicetas Tamošaitis, SJ*

Pranokstant vienuolinį idealą

Be paliovos melskitės (1 Tes 5, 17).

Beveik du tūkstančius metų krikščionys savo maldą lygindavo su vienuolių malda, laikydami ją idealia, nors ir klaidingai tą idealą suprasdavo. Ankstyvieji Bažnyčios tėvai ir viduramžių teologai kontempliatyvų Marijos gyvenimą vertino kur kas labiau už veiklųjį Mortos. Nors kontempliacijai, vienuoliniam gyvenimui pašaukti ne visi žmonės, tačiau tai buvo gyvenimo ir maldos mastelis visiems. Kiekvienas buvo skatinamas siekti to idealo, bent retsykais atsitraukiant nuo žemiškos veiklos ir atsidedant vien maldai. Kuo ilgiau meldiesi, tuo geriau.

Ignaco laikais dvasinio gyvenimo mokytojai taip pat teigė, kad malda yra ypatingas, net vienintelis būdas vienytis su Dievu, o vienuolių malda laikyta pačia tobuliausia. Tačiau Ignacas manė kitaip. Anot jo, maldos trukmė nėra pagrindinis vertinimo mastas, be to, ir pati malda – ne visuomet pats tinkamiausias būdas vienytis su Dievu.

Visiems kartais reikia atsitraukti nuo darbų ir ilgėliau pasimelsti, o kai kurie

Dean Brackley, SJ

PASAULIETIŠKA MALDA

žmonės pašaukti melstis daugiau ir ilgiau už kitus, tačiau daugumai tai nei įmanoma, nei rekomenduotina. Šeimos tėvus, tarnautojus, visuomenės veikėjus ilga kasdienė malda verstų apleisti svarbias pareigas. Jeigu Dievas mus pašaukia tokiems uždaviniams, jis norėtų, kad malda padėtų juos atlikti, o ne priešingai. Žinoma, užsiėmę žmonės gali pasimokyti iš ilgai besimeldžiančių, tačiau visiškai nebūtina beato-dairiškai sekti jų pavyzdžiu.

Šiais laikais mažai ką vilioja perdėtas maldingumas. Vienuolinį maldos būdą siūlyti neturintiems tokio pašaukimo – garantija, kad visai nuslopinsime potraukį maldai. Kai reikia pasiteisinimo, kodėl nesimeldžiame, ypač gerai pasitarnauja nepasiekiamas idealas.

Vienijimasis su Dievu per veiklią meilę

Jei kas mane myli, laikysis mano žodžio, ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir apsigyvensime (Jn 14, 23).

Contemplativus in actione. Tiksliausiai šis Ignaco posakis reikštų: *susivienijęs su Dievu jo siekdamas ir vykdydamas jo valią.* Su Dievu vienijamės tuomet, kai

stengiamės daryti, ką jis nori. Kartais tai gali būti malda, tačiau dažniau – kitokia veikla. Vienas jėzuitas Ignacui sakė labiausiai Dievą randas vienatvėje mąstydamas ar meldamasis. Ignacas suklušo: „Ką tai reiškia? O pagalba artimui? Juk tai yra mūsų veikimo būdas“.

Coimbros jėzuitų kolegijos administratorius Manuelis Godinhas buvo labai susikrimtęs. Mokyklos bendruomenės reikalai jį įvėlė į smulkmeniškus konfliktus, blaškiusius dvasinį gyvenimą. Ignacas jam parašė malonų laišką užtikrindamas, kad, priimdamas šį išsiblaškyimą, jis iš tiesų vienijasi su Dievu savo tarnystėje: „Toks išsiblaškyimas gali būti ne tik prilygintas bendrystei su Dievu jį kontemplanuojant, bet dar labiau jam priimtinas, nes kyla iš veiklios ir rūpestingos artimo meilės“.

Anot Ignaco, jeigu stengiamės vykdyti Dievo valią, kasdienybės sumaištyje vienijamės su Dievu taip pat, kaip ir atsidėję vien maldai: juk nė kiek ne mažiau Dievo artumo reikia plaunant indus ir dalyvaujant Eucharistijoje, vairuojant mokyklinį autobusą ir vienuoje meldžiantis. „Visa, ką tik darytumėte žodžiu ar darbu, visa darykite Viešpaties Jėzaus vardu, per jį dėkodami Dievui Tėvui“ (Kol 3, 17). Jei esame įpratę elgtis būtent taip, visas mūsų gyvenimas yra Dievui patinkanti auka (plg. Rom 12, 1–2), o visi mūsų veiksmai tampa savotiška malda.

Šv. Tomas Akvinietis sakė: „Jei kalbėdamas ar dirbdamas žmogus širdyje gręžiasi į Dievą, jis meldžiasi. Kas visą savo gyvenimą nukreipia į Dievą, nuolat meldžiasi“.

Anot šv. Ignaco: „Jei dirbant ar studijuojant mintys kyla Dievop, viską palenkdamos jo tarnystei, žmogus meldžiasi“. Tačiau privalome rasti laiko atsidėti vien maldai. „Sutinku, kad dirbti reiškia mels-tis, bet jei darbas taps vienintele malda, tai sukels dvasinę griūtį“, – rašė teologas Walteris Burghardtas.

Skirti laiko maldai – tai nereiškia vengti kasdienių pareigų. Malda turėtų kilti iš veiklos ir vesti į veiklą. Jeronimas Nadalio jėzuitams kalbėjo: „Mąstymas ir kontempliacija yra bevaisiai, jei nepažadina prašymo, maldingo troškimo ar noro ką nors veikti“. Tačiau Dievą žeidžia, jei malda ar bet koks kitas religinis veiksmas nėra pagrįstas meile. Jis apsiereiškia atsiduodančia meile, kurios geriausias pavyzdys yra Jėzus. Kai veikiame kaip jis, Dievas susivienija su mumis ir veikia mumyse. Sekti Kristumi šiandien – tai būti kontempliatyviu kovojant už teisingesnį pasaulį.

Išsiblaškyimas ir susitelkimas

Jėzus pakėlė akis į dangų ir prabilo: „Aš neprašau, kad juos paimtum iš pasaulio, bet kad apsaugotum juos nuo piktojo“ (Jn 17, 15).

Kadangi išsiblaškyimas gali žlugdyti maldą, meldžiantis rūpesčius ir svarbius reikalus, kiek įmanoma, derėtų palikti nuošaliau. (Vėliau tuos pačius rūpesčius galėsime įvertinti kur kas geriau.) Kartais išsiblaškyimas ragina maldą labiau sieti su gyvenimu. Suvokę, iš kur jis kyla, galime pajusti, ar tai mus veda į paguodą ir vaisingą veiklą, ar ne. Bėdos ir rūpesčiai mūsų maldą gali padaryti audringą ar net skausmingą. Bet dėl to ji netampa paviršutiniška, atvirksčiai – kur kas labiau gyvenimiška.

Krikščionys (ir kontempliatyvūs vienuoliai) malda apglėbia pasaulį su visais jo džiaugsmiais ir skausmais. Kas gali būti labiau tinkama, nei kasdienius rūpesčius bei veiklą atnešti Dievui ir jo prašyti šviesos?

Tradicinis mokymas pabrėžia, kaip svarbu meldžiantis susikaupti, t. y. sugėbėti mintis ir širdį sutelkti į maldos turinį. Dar svarbiau ugdyti gilesnį ir nuolatinį

susitelkimą. Tai reiškia įprasti savo mintis ir širdį nukreipti į svarbius dalykus – aplinkinių gerovę, gyvybinius karo ir taikos klausimus, nedarbą ar ekologinę situaciją. Trumpalaikis susikaupimas padeda melstis, bet nepakeičia šio pamatinio ir nuolatinio susitelkimo.

Sekimas Kristumi – pastangos kalbėti tiesą, ginti silpnuosius, kovoti prieš neteisingumą – neretai sukelia aplinkos priešiškimą, tačiau drauge teikia ir gilią ramybę. Galiu būti itin ramus prie ežero, bet drauge visai atsiribojęs nuo tikrovės ir nuo Dievo. Mano nervai gali virpėti po įtempto ryto Krizių ir reabilitacijos centre, bet ir čia rasiu akimirką tyliai pasimelsti. Nors viduje viskas verda, tokia malda nėra mažiau tikra ir gili nei tyloje nugrimzdusio vienuolio. Mano konvulsyvi malda šiuo atveju kils iš sąlyčio su tikrove ir su Dievu. Svarbu, kad būčiau susitelkęs savo būties gelmėse. Karštos vonios ramybė turi mažai ką bendra su ramybe, apie kurią kalba Jėzus ir kurios pasaulis suteikti negali.

Žinoma, kai tik yra galimybė, maldai ieškokime ramios aplinkos. Tam padeda rekolekcijos, vienuolynų aplinka ar vasara gamtoje. Pripažinkime, kad mums būtina kuriam laikui atitrūkti nuo visų darbų bei rūpesčių ir pabūti vienumoje. Bet nelaikykite to idealiu maldos būdu. Tiesą pasakius, trumpa maldelė, palydinti meilės kupiną veiksmą, yra vaisingesnė už ramią ir ilgą maldą, saugančią mus nuo meilės keliamų reikalavimų.

Geriausiai maldai pasirengiame leisdami pasaulio sielvartui perverti mūsų širdis ir atsiliepdami į jį. Tad itin gili malda gali kilti pačioje triukšmingiausioje aplinkoje ir labiausiai jaudinančiomis sąlygomis. Tai gera žinia užimtiems žmonėms, tiems, kurie gyvena triukšmingose laiptinėse, ilgai važiuoja autobusu, dirba sunkų darbą. Kiek jų gyvena gilios maldos gyvenimą, gal to nė nežinodami?

Kokybė ir kiekybė

Melsdamiesi nedaugiažodžiaukite, kaip pagonys: jie tariasi būsią išklaudyti dėl žodžių gausumo (Mt 6, 7).

Kiek reikėtų melstis užimtiems žmonėms? Kiekvienas turi nuspręsti pats – ilga malda nebūtinai geresnė už trumpą. Rašydamas ilgą valandas maldoje praleisdavusiam bičiuliui Ignacas patarė maldos ir atgailos laiką sutrumpinti perpus, apdairiai pridėdamas, kad „sielai naudingiau ir malonė didesnė, sugebant Viešpačiu džiaugtis įvairiuose užsiėmimuose ir įvairiose vietose. Derėtų suvokti, – kitame laiške tęsė jis, – kad ne tik melsdamiesi žmonės Dievui tarnauja. Jeigu taip būtų, neužtektų ir 24 valandų maldos“.

Kadangi studentai savo proto jėgas eikvoja mokslui, Ignacas griežtai apribojo jėzuitų studentų maldai skiriamą laiką, ragindamas juos Dievui aukoti savo mokslą ir kitus darbus. Jis patarė „įprasti Dievo buvimo ieškoti visur – kalbant per pasivaikščiojimą, stebint aplinką, gardžiuojantis maistu ar užsiimant bet kokia kita veikla“. Šis gyvenimiškas būdas „rasti Dievą visuose dalykuose“ gali suteikti progą „net trumpoje maldoje būti nuostabiai Viešpaties aplankyta“.

Ilgai besimeldžiantys Ignacui keldavo įtarimą. Anot jo, iš šimto atsidėjusių ilgai maldai devyniasdešimt apgaudinėja save. Iš patirties Ignacas žinojo, kad ilgos maldos valandos kartais slepia valios stoką. Kad ir kokia ilga būtų malda, svarbiausias dalykas yra pasirengimas vykdyti Dievo valią. Viduje laisvas žmogus anais laikais vadintas „apsimarinius“. „Kai tėvas Ignacas kalba apie maldą, jis visuomet turi galvoje, kad aistros jau sutramdytos ir apmarintos – tai jis vertino labiausiai“, – pastebi jį gerai pažinojęs Luisas Goncalvesas da Camara.

1553 m. ispanai jėzuitai skundėsi Ignaco pasiuntiniui Nadaliui, kad maldai skiria per mažai laiko – vos valandą, ir jiems gėda apie tai kalbėti su kitais. Sugrįžęs į Romą, Nadalio siūlė Ignacui leisti jėzuitams melstis ilgiau. Šis griežtai nesutiko pridurdamas, kad „tikrai apsimarinusiam (susitvardžiusiam) žmogui užtenka penkiolikos minučių maldos susivienyti su Dievu“ ir kad toks žmogus labiau pasimels per penkiolika minučių negu aistrų tebevaldomas per dvi valandas.

Ignacas labai vertino tokią malda, kurioje „Dievas visada prieš akis“. Nors pats Ignacas meldavosi valandų valandas, buvo įsitikinęs, kad jo būdas melstis nėra joks rodiklis kitiems ir kad šiuo pavyzdžiu sekti nebūtina.

Neapleistina malda

Bičiuliai, bendradarbiai, vienas kitą mylintys žmonės bendrauja įvairiais būdais (kaip ir tikintieji su Dievu). Net ir būdami labai užimti, jie dažnai klausia vienas kito: „Kaip einasi?“, „Kaip laikotės?“ Būtent tokio pobūdžio malda yra sąžinės tyrimas ar peržvalga.

Daugelis žmonių kalba apie „sąžinės sąskaitą“, nes yra išmokyti kasdien suskaičiuoti savo nuodėmes. Jeigu su tuoktiniai ar bendradarbiai taip užbaigtų dieną, jų ryšiui kiltų rimtas pavojus. Tyrimą ar peržvalgą Ignacas suvokia plačiau ir pabrėžia, kad (bent jėzuitams) tai yra neapleistina malda. Jis pats savo patirtį peržvelgdavo kas savaitę, kas dieną, net kas valandą.

Tyrimas yra kasdienė „pertrauka“ (dvi ar trys), per kurią apžvelgiame reikalus. Ištiriame dieną ar dienos dalį, praleistą su Dievu, įvertindami, kas įvyko, kad galėtume geriau veikti ateityje. Ir Dievas, ir mes klausiamo, kaip mums einasi, kaip laikomės, ar rytdiena galėtų būti geresnė ir koku būdu. Toks gyve-

nimo tyrimas ir pasauliečiams turėtų tapti privaloma malda.

„Sąskaita“ siejama vien su mūsų gyvenimu. Jei kovojame moralės plotmėje, nuolat galvosime: kur paslydau? ar man kilo pavojus? kas pasisekė ir kas ne? Atlikdami peržvalgą ir atkreipdami dėmesį į tai, kas teikė paguodą ar sukėlė nusiminimą, randame akimirką, kai „šokome su Dievu“, stengiamės atpažinti, kur Dievas mus veda. Tuomet save stebime tarsi iš šalies, mokydamiės tos dienos „šokio žingsnių“.

Paguodos ir nusiminimo akimirkos atskleis, kaip veikė Dievas, kaip jam atsiliepėme ar priešinomės. Mūsų malda prasideda šlovinimu ir padėka (tai tarsi pasisveikinimas kalbantis su bičiuliu). Po peržvalgos gailimės ir prašome pagalbos ateičiai.

Kad geriau suvoktume, kas vyksta mūsų gyvenime, reikalinga pagalba (tai vadiname dvasiniu palydėjimu). Mums reikia patyrusio asmens, kuris išklausytų, atsilieptų, padėtų išvengti klaidų ir leistų pajusti, kurlink mus veda Dvasia.

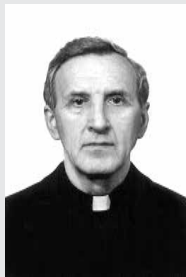
Išvada

Geroji naujiena itin užimtiems žmonėms būtų tokia: kai stengiamės vykdyti, ką Dievas nori, vienijamės su juo. Malda turėtų kilti iš mūsų kasdienių pareigų ir padėti jas geriau atlikti. Kiekvienas turime rasti maldos būdą, traukiantį mus arčiau Dievo, nepamiršdami, kad ir užimtiems žmonėms labai tinka pasimelsti ramioje aplinkoje.

Kai stengiamės mylėti ir tarnauti, kaip Dievas trokšta, visas gyvenimas tampa malda ir auka, o Dievą rasti išmokstame visoje savo kasdienėje veikloje.

*Iš anglų k. vertė
t. Antanas Saulaitis, SJ*

T. Leonardas Jagminas, SJ

Jėzuitai okupuotoje Lietuvoje (1940–1990)

(Pabaiga)

Protesto akcija prieš sovietų valdžios savivalę

Formalus sąžinės laisvės principo paskelbimas Lietuvos SSR Konstitucijoje jos neužtikrino ne tik kasdiniame gyvenime, bet ir teisinėje srityje. Nors sovietinė Konstitucija formaliai garantavo sąžinės laisvę, iš tiesų laisvai propaguoti buvo galima tik vieną pasaulėžiūrą – vadinamąjį marksizmą-leninizmą. Tikinčiųjų teisių pažeidimų paviešinimas valdžios buvo vadinamas „tarybinės tikrovės šmeižimu“.

1974 m. rugsėjo 20 d. Lietuvos SSR Ministrų Tarybos nutarimu buvo patvirtinti Kultūrų įstatymų laikymosi kontrolės komisijos prie miesto, rajono darbo žmonių Deputatų tarybos Vykdomojo komiteto nuostatai. Juose nurodoma, kad dvasininkams neleidžiama dalyvauti valstybiniame, kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime: užsiimti labdaros veikla, organizuoti specialių susirinkimų, būrelių, grupių, kursų, kur gyventojai būtų mokomi religijos; neleidžiama organizuoti religinių renginių, leisti ir platinti religinės bei kitokios literatūros, rengti ekskursijų, poilsio vakarų, įrengti vaikų poilsio ir sporto aikštelių; steigti bibliotekų, skaityklų ir muziejų; organizuoti tikinčiųjų išvykų į šventąsias vietas. Be miesto ar rajono Vykdomojo komiteto sutikimo kunigui neleidžiama teikti patarimų tose parapijose, kuriose jis neįregistruotas.

Nenusižengti šiam potvarkiui iš tiesų negalėjo nė vienas savo pareigas sąžinin-

gai atliekantis kunigas, nes šių nuostatų vykdymas reiškė visišką kunigo darbo sustabdymą.

Dėl tikėjimo laisvių varžymo, Bažnyčios ir tikinčiųjų padėties Lietuvoje pradėti rašyti pavieniai ir grupiniai laišukai vyskupijų valdytojams bei aukščiausioms Lietuvos ir Sovietų Sąjungos Komunistų partijos, valstybės institucijoms, taip pat tarptautinėms organizacijoms. Juose buvo reikalaujama Konstitucijoje garantuotų bei tarptautiniuose SSRS pasirašytuose susitarimuose deklaruojamų sąžinės ir žodžio laisvių. Kol pareiškimai buvo siunčiami vietos valdžiai, jie keliaudavo tiesiai valstybės saugumo darbuotojams, kurie imdavosi atitinkamų represijų prieš raštų autorius. Tačiau tarptautines organizacijas pasiekiantys raštai valdžią labai erzino, nes taip buvo „kenkiama Sovietų Sąjungos tarptautiniam prestižui“.

1976 m. lapkričio 25 d. įsikūrė Lietuvos visuomeninė grupė Helsinkio susitarimams remti. Vienas iš šios grupės steigėjų buvo kunigas jėzuitas Karolis Garuckas. Lietuvos Helsinkio grupė registravo žmogaus teisių pažeidimus, o surinktą informaciją stengėsi paviešinti. Ši grupė paskelbė per 80 dokumentų. 1976–1979 m. keturiolika pirmųjų dokumentų pasirašė t. K. Garuckas (mirė 1979 m. balandžio 6 d.). 1999 m. Lietuvos Respublikos prezidento

dekretu už asmeninius nuopelnus siekiant Lietuvos nepriklausomybės, ginant žmogaus teises okupuotoje Lietuvoje t. Karolis Garuckas apdovanotas Vyčio Kryžiaus 4-ojo laipsnio ordinu.

1978 m. lapkričio 13 d. Lietuvoje įsikūrė Katalikų komitetas tikinčiųjų teisėms ginti (apie jo veiklą plačiau rašyta praėjusiame žurnalo „Laiškai bičiuliams“ numeryje). Komitetas paskelbė 52 dokumentus, kuriuos kartu su kitais jo nariais pasirašė kunigas jėzuitas Sigitas Tamkevičius.

1972 m. kovo 19 d. išėjo pirmasis „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ numeris. Leidinio steigėjas ir redaktorius buvo t. S. Tamkevičius. „Kronika“ – tautinės bei religinės gyvybės apraška, taip pat ir kovos būdas prieš okupantų kėslus. Leidinys, pasiekdavęs ir Vakarus, padėjo pasauliui pažinti tikrąjį sovietų santvarkos veidą, nes nuplėšė melo uždangą, kuria buvo norima pridengti Tautos ir Bažnyčios genocidą.

„Kronikoje“ buvo spausdinami pavieniai ir grupiniai protesto pareiškimai dėl tikinčiųjų teisių varžymo, atskleidžiami konkretūs tikinčiųjų diskriminacijos atvejai. Okupuotoje Lietuvoje „Kronika“ buvo pagrindinė kovotoja dėl tikinčiųjų teisių ir Bažnyčios laisvės. Sovietų valdžia į tai negalėjo nereaguoti – už šio leidinio rengimą, dauginimą ir platinimą buvo suimta ir nuteista 14 žmonių, tarp jų du jėzuitai – t. Jonas Kastytis Matulionis ir br. Anastazas Janulis. 1983 m. gegužės 6 d. suimtas ir pats „Kronikos“ redaktorius t. Sigitas Tamkevičius. Nuteistas šešerius metus kalėti griežtojo režimo lageryje ir ketverius metus gyventi tremtyje.

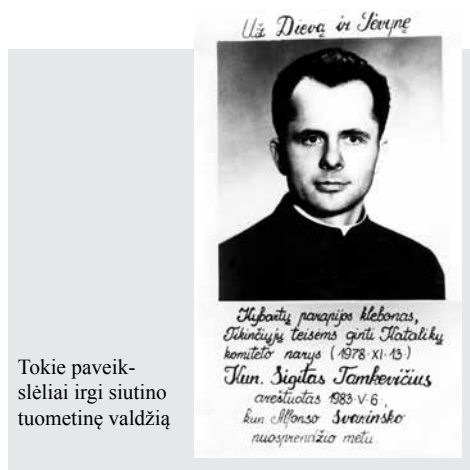
Jėzuitai rašė ir pavienius pareiškimus sovietinės valdžios įstaigoms. Daugelis jų patekdavo į „Kroniką“.

T. Jurgis Smilgevičius 1962 m. gegužės 22 d. pareiškime Pakruojo rajono prokurorui skundžiasi, kad diskriminuojami abu Lauksodžio parapijos kunigai, nes kolūkio

valdžia neleidžia jiems naudotis elektra, kuri jau prieš porą metų įvesta visiems apylinkės gyventojams. T. Romualdas Blažys 1963 m. rugsėjo 22 d. pareiškime tuometinei Lietuvos Ministrų Tarybai nusiskundžia dėl neteisėto pajamų apmokestinimo. Tuo reikalu Finansų ministerijai parašęs net penkis pareiškimus, todėl siūlo Ministrų Tarybai padėti ministerijai įžvelgti savo klaidas ir jas ištaisyti.

T. Boleslovas Babrauskas 1974 m. sausio 24 d. pareiškime Respublikos prokurorui rašo apie neteisėtą kratą, atliktą jo bute, ir reikalauja, kad būtų sugrąžinta konfiskuota religinė literatūra, giesmynai ir magnetofono įrašai, tarp kurių – visai šeimai brangus jau mirusios motinos kalbos įrašas.

T. S. Tamkevičius 1975 m. rugpjūčio 7 d. pareiškime Alytaus rajono laikraščio „Komunistinis rytojus“ redakcijai atsako į straipsnyje „Ateistinio darbo problemos“

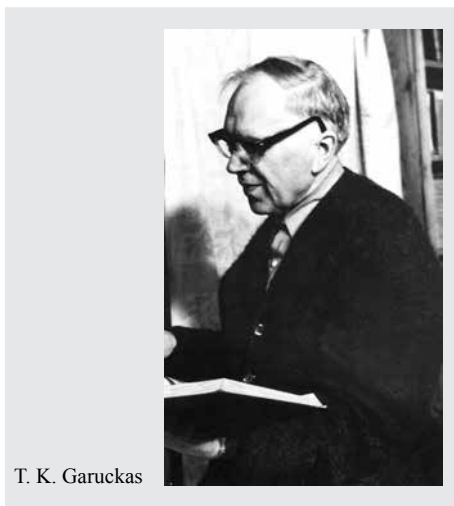

pateiktus melagingus kaltinimus Simno parapijos tikintiesiems. 1975 m. rugsėjo 28 d. rašytame pareiškime Valstybės saugumo komiteto pirmininkui t. S. Tamkevičius piktinasi saugumo darbuotojų savivale ir reikalauja grąžinti per kratą paimtus daiktus bei rašinius.

T. K. Garuckas 1975 m. gruodžio 26 d. pareiškime Sovietų Sąjungos Komunistų

partijos generaliniam sekretoriui pateikia Religijų reikalų tarybos įgaliotinio K. Tumėno straipsnyje „Sąžinės laisvė ir tarybiniai įstatymai“, išspausdintame „Tiesos“ laikraštyje, išvardytus postulatus, kurių sovietinės valdžios pareigūnai praktiškai nesilaiko. Pareiškime vardijami konkretūs faktai ir reikalaujama užtikrinti teises, kurias tikintiesiems garantuoja Konstitucija. 1978 m. lapkričio 16 d. pareiškime Lietuvos Komunistų partijos CK pirmajam sekretoriui P. Griškevičiui, respublikos prokurorui ir laikraščio „Tiesa“ vyriausiajam redaktoriui t. K. Garuckas reikalauja, kad būtų atitinkamai reaguota į melagingus išpuolius straipsnyje „Melo ir nusikaltimo keliu“, kuriame šmeižiamas pats Karolis Garuckas, Viktoras Petkus ir Lietuvos Helsinkio grupės atliekamas darbas. T. K. Garuckas išvardija daug faktų, liudijančių, kad tikintieji yra diskriminuojami. 1979 m. kovo 15 d. jis parašė atvirą laišką LKP CK pirmajam sekretoriui P. Griškevičiui, kuriame konkrečiai įrodinėjo, kad tikinčiųjų teisės nėra prilygintos netikinčiųjų teisėms, nes tikintieji neturi teisės tikėjimo skelbti per radiją, televiziją arba spaudoje. Straipsniai apie tikinčiuosius, ypač kunigus, dažniausiai yra melagingi ir šmeižikiški. Lietuva įvairiais būdais rusinama. T. Garuckas ragina P. Griškevičių ginti nuo to Lietuvą.

T. Pranciškus Masilionis 1977 m. gegužės 14 d. pareiškime Lietuvos vidaus reikalų ministru nurodo, kad jau šešeri septyneri metai veltui stengiasi gauti leidimą aplankyti savo brolius ir seseris, gyvenančius Jungtinėse Amerikos Valstijose. T. Masilionis bando įrodyti ministru, kad tai nelogiška ir ydinga praktika. Pakartotiniame pareiškime, rašytame po poros metų, įspėja ministrą, kad jeigu ir toliau nesulauks leidimo aplankyti savo šeimos narių, pagalbos kreipsis į tarptautines organizacijas. T. P. Masilionis mirė 1980 m. spalio 14 d., taip ir nepasimatęs su atskirta šeima.

T. K. Garuckas

T. Jonas Danyla 1980 m. rugsėjo 10 d. parašė kreipimąsi į LKP Centro komitetą. Jame atskleidė šmeižikiškus prasimanymus apie Lietuvos vienuolijas ir kai kuriuos asmenis, apie kuriuos buvo išspausdinta ateisto Broniaus Jauniškio knygelėje „Be iliuzijų“. 1981 m. gruodžio 15 d. t. pasiuntė pakartotinį skundą LKP CK ir „Vagos“ leidyklai, nurodydamas, kad B. Jauniškio knygelėje gausu šurkščiausio melo, iškraipytų faktų ir kitaip manančių žmonių niekinimo. T. Danyla piktinasi, kad „Vaga“ ne tik neketina atitaisyti netiesos, bet rengia dar vieną šios knygos leidimą, ir pastebi, kad jei ši knygūlė nebūs išimta iš bibliotekų, tai taps nepaneigiamu įrodymu, kad sovietinei spaudai visiškai nerūpi objektyvi tiesa, nes ji užsiima tik beatodairiška antireligine propaganda. 1984 m. sausio 26 d. t. Jonas knygos autoriui parašė atvirą laišką, atsakydamas į B. Jauniškio viešą laišką „Nebijau šmeižto“, išspausdintą laikraštyje „Kauno diena“, ir demaskuodamas jo prasimanymus apie vienuolynus. 1983 m. gruodžio 7 d. laiške Molėtų rajono laikraščio „Pirmyn“ redakcijai t. J. Danyla nurodo, kad šiame laikraštyje išspausdintame straipsnyje „Ateizmas, dorovė, religija“ yra daug klaidingų teiginių apie jėzuitus, taip pat atskleidžia

skaudžias ateistinio auklėjimo negeroves ir jų padarinius lietuvių tautai.

T. Jonas Kastytis Matulionis 1982 m. vasario 28 d. pareiškime LKP CK sekretoriui P. Griškevičiui aiškina, kad religijos reikalus tvarkyti ir apie juos spręsti privalo Lietuvos bažnytinė vyresnybė. Jis praneša, kad yra baigęs neakivaizdinę kunigų seminariją ir todėl turi teisę atlikti visus kunigo pareigas, o civilinė valdžia tam trukdo. 1983 m. birželio 6 d. pareiškime Respublikos prokurorui t. Matulionis reikalauja paleisti iš saugumo izoliatoriaus kun. S. Tamkevičių ir leisti jam eiti kunigo pareigas, o jeigu nuspręsta su kun. S. Tamkevičiumi susidoroti ir nuteisti, tai jis sutinkąs atlikti bet kokią bausmę vietoj nuteistojo.

T. Antanas Gražulis 1983 m. vasario 18 d. pareiškime Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui P. Anulioniui paneigia kaltinimus esą jis šmeižęs kultūros įstaigas ir nuteikinėjęs mokinius prieš mokytojus. T. A. Gražulis taip pat įrodinėjo, kad draudimas švęsti religines šventes, nepagarba tikinčių mokinių ir jų tėvų įsitikinimams yra neteisėta.

Ypač daug skundų ir protesto raštų tuometinei valdžiai parašė t. Antanas Šeškevičius. 1971 m. lapkričio 18 d. skunde Respublikos prokurorui piktinasi, kad Religijų reikalų tarybos įgaliotinis J. Rugienis neleidžia jam eiti kunigo pareigų, nors jis jau yra atlikęs vienerių metų laisvės atėmimo bausmę už vaikų katechizaciją. 1979 m. balandžio 12 d. pareiškime Klaipėdos rajono laikraščio „Banga“ redakcijai t. A. Šeškevičius reiškia protestą dėl to, kad yra neteisingai apšmeižtas straipsnyje „Kas drumsčia vandenį“. 1984 m. balandžio 12 d. pareiškime Klaipėdos rajono Vykdomajam komitetui t. Antanas protestavo dėl kryžiaus, kuris turėjo būti pastatytas jo aptarnaujamos Mikoliškių bažnyčios šventoriuje, konfiskavimo ir sunaikinimo.

Daug raštų t. A. Šeškevičius rašė priešindamasis valdžios suvaržymams lydėti mirusiuosius į kapines su religinėmis apeigomis. 1977 m. liepos 19 d. pareiškime Religijos reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui jis rašo apie tikinčiųjų diskriminaciją Gargžduose, kur

T. A. Šeškevičius po rekolekcijų seserims, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo tarnaitėms. Gargždai, 1997 m.

neleidžiama mirusiųjų į kapines lydėti su kryžiumi, bažnytinėmis vėliavomis, giedant šermenų giesmes iš Laidotuvių apeigyno. 1985 m. rugpjūčio 1 d. t. A. Šeškevičius parašė pareiškimą Klaipėdos rajono Vykdomojo komiteto pirmininkui, mat 1985 m. liepos 31 d. administracinė komisija prie Gargždų miesto Vykdomojo komiteto apkaltino jį organizavus laidotuvių eiseną iš bažnyčios į kapines ir nubaudė 40 rublių bauda. Atsisakius mokėti baudą buvo konfiskuotas tranzistorinis radijo aparatas. 1987 m. balandžio 21 d. dėl neteisėtos baudos už laidotuvių eiseną per Gargždus t. A. Šeškevičius kreipėsi į Lietuvos SSR Aukščiausiąjį teismą.

1987 m. rugsėjo 25 d. pareiškime tuometinės Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojui A. Česnavičiui ir Klaipėdos rajono laikraščio „Banga“ redakcijai t. Šeškevičius nurodo klaidingus teiginius, išdėstytus laikraščio B. Jauniškio straipsnyje „Pirmąpradė nuodėmė“. Taip pat t. Antanas kritikuoja 1987 m. rugsėjo 8 d. „Bangoje“ atspausdintą M. Dausyno antireliginį straipsnį „Dekalogas – 10 įsakymų, ne dievo duotų“. Pareiškimo pabaigoje t. Šeškevičius reikalauja spaudos laisvės tikintiesiems.

Iš šiame rašinyje pateiktų protesto pareiškimų, kuriuos įvairioms sovietų valdžios institucijoms siuntinėjo tėvai jėzuitai, matome, kad baimė ir prisitaikėliškas gyvenimo būdas jiems buvo svetimas. Per sovietų okupaciją jėzuitams rūpėjo sunki Tėvynės ir Bažnyčios padėtis, tad jie kartu su visais geros valios žmonėmis stengėsi iškovoti kuo daugiau laisvės mylimai Tėvynei ir Bažnyčiai. Jėzuitai įsitraukė į disidentinį katalikų pasipriešinimo sąjūdį, kuris reiškėsi pogrindžio spauda ir aktyviais viešais pareiškimais bei protesto veiksmais prieš Bažnyčios ir tikinčiųjų persekiojimą. Tokiu būdu tėvai jėzuitai atliko svarbią misiją Tėvynės ir Bažnyčios laisvės labui.

T. V. Šimkūno nuotr.

Wilhelm Willims

Ar jūs žinote...

**Ar jūs žinote,
kad žmogaus artuma
gydo,
sargdina,
žudo ir prikelia?
Ar jūs žinote,
kad žmogaus artuma
gerina,
blogina,
liūdina ir džiugina?**

**Ar jūs žinote,
kad kito žmogaus nebuvimas
gali vesti į mirtį,
o jo buvimas –
palaikyti gyvybę?**

*Ar jūs zinote,
kad vieno žmogaus balsas
vėl paskatina klausytis tą,
kuris buvo viskam kurčias?
Ar jūs zinote,
kad išstartas žodis
ar atliktas veiksmas
gali padėti atgauti regėjimą
tam, kuris buvo viskam aklas
ir pasaulyje bei gyvenime
neįžvelgė jokios prasmės?*

*Ar jūs zinote,
kad rasti laiko kitam žmogui
tam tikromis aplinkybėmis yra
kur kas daugiau
nei turėti pinigų ar vaistų,
nes tai – tarsi geniali operacija.*

*Ar jūs zinote,
kad žmogaus išklausymas
daro stebuklus,
gero linkėjimas jam
neša palūkanas,
o pasitikėjimo sužadintimas
atlyginamas šimteriopai?*

*Tačiau ar jūs zinote,
kad veikti yra
kur kas daugiau nei kalbėti,
o kelias nuo žinojimo
iki veiksmo
yra labai ilgas?*

*Iš vokiečių k. vertė
Mindaugas Malinauskas, SJ*

Gvidas Vainorius, SJ

Tikintis protas: keletas pamąstymų apie metafiziką

Pašaukimas pašaukime

Kai prieš ketverius metus klūpėdamas Šiaulių šv. Ignaco bažnyčioje perskaičiau vienuolinių įžadų formulę, nemaniau, kad ateinančius metus praleisiu studijuodamas filosofiją. Mokydamasis Kauno jėzuitų gimnazijoje buvau susipažinęs su įvadu į filosofiją, tačiau turiu prisipažinti, kad tuomet šiuo mokslu tikrai nesizavėjau. Tad ir išvažiuoti į Dubliną, kur buvau siunčiamas studijuoti filosofijos, nebuvo lengva. Bet pamažu apsiratau su aplinka ir pasi-
nėriau į filosofijos pasaulį, kuris iš tiesų atsiskleidė visu savo grožiu ir prikaustė mano dėmesį. Pamenu pirmąją metafizikos paskaitą ir užsidegimą širdyje, kilusį diskutuojant apie abstrakčius dalykus, pavyzdžiui, apie būtį.

Kaip tik studijuodamas Dubline atradau savo „pašaukimą pašaukime“. Kiekvienas, tapęs Jėzaus Draugijos nariu, kviečiamas kuo geriau pažinti savo dovanas ir jas lavinti. Intelektinė veikla (ypač filosofijos studijos) uždegė mano protą, pakerėjo vaizduotę ir suteikė daug paguodos akimirklų meldžiantis. Suprantama, ši mano kelionė dar tik prasidėjo ir nežinia, kur Viešpats ves po filosofijos studijų, kurie bus jėzuitų provincijos planai. Aišku

viena, kad šiuo metu, studijuodamas filosofijos magistrantūroje Čikagos Lojolos universitete, esu laimingas ir dėkingas Dievui bei provincijai už pasitikėjimą ir suteiktą galimybę.

Filosofija ir tikėjimas

Filosofija žavisi nedaugelis. Neretai paklaustas, ką veikiu, pamatau nustebusius veidus, nes dažnam filosofija asocijuojasi su abstrakčiais ir beprasmybišiais samprotavimais. Netgi per filosofijos paskaitas galima išgirsti studentų, sakančių: „Kam visa tai? Mums reikia konkretumo, o ne abstrakčių išvedžiojimų!“ Mano manymu, šios nuomonės dažnai pagrįstos išankstiniais, ne visada teisingais nusi-
statymais.

Filosofija, gimusi Graikijoje ir vadinta išminties meile, ieškojo tiesos ir gyvenimo prasmės. Tik vėlesniais amžiais filosofiją imta dėstyti universitetuose. Deja, dažnai ji būdavo atskirta nuo kasdienio gyvenimo patirčių apmąstymo, priešingai nei graikams. Anot jų, filosofija prasideda apmąstant pasirinktą gyvenimo kelią bei įgytą patirtį ir padeda gyventi išmintingai. Antikinėje filosofijoje gyvenimo patirtis, protinis mąstymas ir dvasinis gyvenimas

buvo persipynę. Į tokią filosofiją pasinėręs žmogus buvo laikomas „gražiu“ ir „harmoningu“.

Nenuostabu, kad popiežiai Jonas Paulius II ir Benediktas XVI pabrėžia proto ir tikėjimo vientisumą. Tai buvo labai svarbu filosofijai gimstant ir tebėra aktuolu iki šiol. Tikėjimo ir proto vientisumas atskleidžia tikrąją tiesą apie žmogų, kuris negyvena remdamasis vien tik protu arba vien tik tikėjimu. Nėra aklo tikėjimo, nėra ir netikinčio proto. Abu popiežiai kviečia plėsti tikėjimo ir proto sąvokas. Tikėjimas nėra vien kurios nors religijos išpažinimas. Jis reiškia ir tam tikrą žmogaus būvį pasaulyje. Lygiai taip pat ir protas nėra sutelktas vien tik į diskursyvų mąstymą. Protu ieškome prasmės, pašaukimo bei kiekvieno veiksmo krypties ir tikslo. Kai proto ir tikėjimo sąvokos prasiplečia, pastebime, kad mumyse jos persipina – tikėjimo reikia protui, o proto – tikėjimui. Kiekvienoje situacijoje esame kviečiami įžvelgti jos prasmę ir tikėti, kad joje veikia Viešpats.

Tikėjimas ir metafizika

Tikėjimas, kuriuo paprastai išpažįstame tam tikras tiesas, iškelia fundamentalius klausimus apie gyvenimo prasmę,

pasaulį, žmonių santykius, būtį ir t. t. Kaip tik šiuos klausimus ir nagrinėja filosofijos kryptis, vadinama metafizika. Dievas, duodamas mums protą, suteikė ir galią pažinti bei suprasti pasaulį, save, kitus ir galiausiai jį patį. Žinoma, mūsų pažinimas niekuomet nebus tobulas ir visiškas, tačiau nepaneigsime ir to, kad pažinti galime ir netgi privalome stengtis tai daryti.

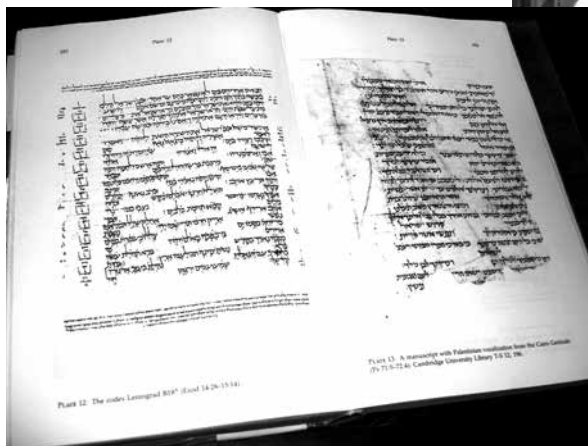
Kadangi protas ir tikėjimas mumyse nedalomai susiję, savo tikėjimą krikščionys stiprina pažinimu – Dievą garbiname ne tik akiai tikėdami, bet ir trokšdami jį pažinti bei suprasti. Filosofija kaip tik padeda suvokti, kad mūsų protas yra tikintis, o mūsų tikėjimas – protingas.

Nuo pat pradžių, kai tik įkūrė Draugiją, šv. Ignacas pabrėžė studijų svarbą ir skatino jėzuitus kuo geriau pasirengti savo misijai – tarnauti sieloms. Aš irgi siekiu žinių bei ugdu savo tikėjimą, kad galėčiau tinkamai pasirengti kunigo tarnystei. Gerai žinomas šv. Ignaco raginimas „Dievą rasti visuose dalykuose“ tinka ir šiuo atveju. Studijuodamas filosofiją taip pat stengiuosi ieškoti Dievo ir jį garbinti.

Esu šaukiamas į Jėzaus Draugiją ir į šį pašaukimą atsiliepiu visu savo gyvenimu. Esu šaukiamas tarnauti sieloms. Tam šiuo metu ir rengiuosi.

T. Arvydas Jakušovas, SJ

Manosios Biblijos studijos

Kuo labiau būti savimi ir su kitais dalytis tuo, ką turi geriausio, – vienas esminių žmogaus gyvenimo iššūkių. Studijos – tai būdas tobulėti, praturtinti save, kad dar labiau turėtum kuo apdovanoti kitą, kad šalia esantys žmonės jaustųsi pakylėti tiesos link apie save ir būtų skatinami vis labiau ir labiau įminti gyvenimo paslaptį...

Į Jėzaus Draugijos naujokyną Šiauliuose buvau priimtas 2002 m. rugsėjį, jau būdamas kunigas ir turėdamas teologijos bakalauro laipsnį. Baigęs naujokyną ir davęs pirmuosius amžinuosius įžadus, 2004–2005 m. ėjau Vilniaus jėzuitų gimnazijos kapeliono bei tikybos mokytojo pareigas. Tuo metu ir iš savo kolegų mokytojų, ir bendraudamas su mokiniais įgi-

jau neįkainojamos gyvenimo patirties. Po šios tarnystės provincijos vyresniesiems ir man pačiam atrodė tinkama toliau tęsti ir baigti Šventojo Rašto egzegezės studijas licenciato laipsniui gauti Popiežiškajame Biblijos institute Romoje, kur jau buvau mokėsis 2001–2002 m., išsiųstas Vilkaiviškio vyskupo J. Žemaičio, MIC.

Prisimenu pirmųjų mokslo metų pradžioje meldžiantis suvoktą troškimą – labiau pažinti Šventąjį Raštą, kad per tai kitiems žmonėms galėčiau padėti priartėti prie Jėzaus, prie neišsemiamų meilės, galeistingumo ir malonės turtų, esančių Dievo Žodyje, priėmusiame mūsų žmogiškumą. Kaip tik dėl to toliau studijuojau Bibliją, skirdamas tam savo jėgas, laiką, ateities planus...

Biblijos institutą, vadinamą tiesiog Biblikumu, 1909 m. įkūrė popiežius Pijus X, skatindamas katalikiškas Biblijos studijas, nukreiptas į tikėjimo ir mokslo dialogą. Nuo pat pradžios Biblikumas buvo patikėtas jėzuitų globai, šiam institutui jie vadovauja iki šiol. Per egzegetinius Šventojo Rašto tyrinėjimus Biblikumas skatina studentus naujomis įžvalgomis praturtinti teologiją, liturgiją, tikinčiųjų sielovadą bei ekumeninį judėjimą, rengia būsimojus dėstytojus, populiarinančius ir skleidžiančius Biblijos studijų laimėjimus. Per trejų ketverių metų studijas Biblikume galima įgyti Šventojo Rašto egzegezės licenciato, o per kitus trejus ketverius metus – daktaro akademinį laipsnį.

Pradedant studijas Šventojo Rašto egzegezės licenciato laipsniui gauti, būtina turėti teologijos bakalauro laipsnį, lotynų ir italų kalbų egzaminų sertifikatą, išlaikyti hebrajų ir graikų bei pasirinktinai dviejų modernių kalbų (anglų, vokiečių, prancūzų) egzaminus, taip pat bendrąjį Biblijos žinių egzaminą. Vėliau studijuojamos biblinės graikų, hebrajų, aramėjų ir kai kurios kitos Artimųjų Rytų kalbos. Taip pat susipažįstama su Senojo ir Naujojo Testamentų istorija, teologija bei egzegeze, bibline archeologija ir geografija, teksto kritika, hermeneutika. Ypač įdomūs Biblijos egzegetiniai teminiai kursai.

Šie studijų metai man – tretieji. Tikiuosi kitais metais sėkmingai jas užbaigti ir įgyti egzegezės licenciato laipsnį. Savo studijas galėčiau palyginti su į aukštą kalną ritinamu sunkiu akmeniu arba kasdiene kieta juoda duona, laužoma mažais gabalėliais. Kadangi studijos itin specifinės, užima beveik visą laiką – atrodo, diena iš dienos nieko daugiau neveikiu, tik mokausi ir meldžiuosi... Laiko poilsiui ir bendravimui su kolegomis privalau tiesiog išsikovo-

ti. Kadangi jėzuitų bendruomenė, kurioje gyvenu, glaudžiasi tame pačiame Biblikumo pastate, nuolat keliauju tuo pačiu maršrutu: kambarys, auditorijos, biblioteka... Ką gi, studijos irgi yra konkreti meilės tarnystė artimui.

Per šį laiką teko patirti visko – ir nepaguodos akimirų, ir paguodos, kai staiga aplanko džiaugsmas suvokus Šventojo Rašto gelmę ir Dievo kalbėjimą, kuris per ją atsiveria... Visos ligišiolinės studijos Biblikume paliko labai gerą įspūdį – kompetentingi profesoriai, uolūs ir gabūs studentai, mokslinis Biblijos tyrinėjimas dirbant su šaltiniais, o svarbiausia – didžiulė (sakyčiau, sakrali) pagarba pačiam Šventojo Rašto tekstui, pasiekusiam mus per tūkstančius rankraščių...

Kuo daugiau mokausi, tuo stipriau jaučiu, kaip didėja tas „mokytas nežinojimas“, vis geriau suprantu, kiek daug dar lieka nežinomų dalykų – moksle niekas nėra paprasta. Antra vertus, kad ir koks sudėtingas būtų studijų objektas – vis tiek iš to reikia gauti kokios nors dvasinės naudos.

Tad tenka stovėti abiem kojomis ant žemės, o rankas, protą bei širdį kelti aukštyn – ir tai yra iššūkis. Tačiau kad ir kokie iššūkiai lauktų, juos galima pasitikti drąsiai, nes Dievas yra aukščiau visko, o jo meilės ir malonės užtenka visada.

„Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš tebūčiau žvangantis varis ir skambantys cimbolai. Ir jei turėčiau pranašystės dovaną ir pažinčiau visas paslaptis ir visą mokslą; jei turėčiau visą tikėjimą, kad galėčiau net kalnus kilnoti, tačiau neturėčiau meilės, aš būčiau niekas.

Dabar mes regime lyg veidrodyje, mūsų lingu pavidalu, o tuomet regėsime akis į akį. Dabar pažįstu iš dalies, o tuomet pažinsiu, kaip pats esu pažintas“ (1 Kor 13, 1–2.12).

Alina Gutauskienė

Ką man reiškia būti jėzuitų gimnazijos mokytoja?

Šiomet jau septinti metai, kai esu Kau-
no jėzuitų gimnazijos mokytoja. Pirmus
metus dirbau debatų trenere, paskui ap-
sisprendžiau likti čia visam laikui. Tiesa,
tada nedaug nežinojau apie jėzuitų peda-
gogiką, tiesiog norėjau dirbti katalikiškoje
aplinkoje.

Darbas jėzuitų mokykloje labai įpa-
reigoja. Tiksliau, tai yra tarnystė, pasiau-
kojimas, o kartu ir didelė privilegija bei
džiaugsmas. Tą suvokti padėjo jėzuitų
mokyklų pedagogų tobulinimosi kursai
Varšuvoje (IJELP), paskatino kai kurių
kolegų asmeninis pavyzdys. Esu laimin-
ga, kad tie patys žmonės įkvepia mane
iki šiol, kad nepaisydama charakterių ir
temperamentų įvairovės mokyklos ben-
druomenė siekia vienybės, trokšta augti
ir auginti kitus.

Kaip pavyzdį galiu pateikti šiais metais
spalio 4 d. vykusį Mokytojo dienos pami-
nėjimą. Mano manymu, ši šventė buvo
tobula ir leido suprasti, kad mes dirbame
su itin gabiais ir sumaniais vaikais, kad
puoselėjant šiuos jaunos talentus reikia
didžiulės išminties, sumanumo ir meilės.
Tai ir mus, mokytojus, turėtų skatinti augti,
nepasiduoti rutinai, apmąstyti įgytą patirtį
ir savo žiniomis, išvalgomis bei idėjomis
dalytis su aplinkiniais.

Būtent jėzuitų gimnazijoje giliau suvo-
kiau šv. Ignaco pedagoginės paradigmos,
sudaranti sąlygas ugdyti ir išlaikyti
sąryšį tarp besimokančiojo patirties, ap-
mąstymų ir veikos, esmę. 1994 m. pra-
dėjusi dirbti debatų trenere įsivaizdavau,
kad debatai – tai tik proto mankšta, idėjų
mainai, būdas lavinti įvairius moksleivių
gebėjimus ir pergalių euforijos skonius.
Dauguma trenerių panašiai mąsto ligi
šiol. „Vertybinių nuostatų ugdymo ir de-
batų metodikos taikymo pamokose“ pro-
jektas, kuriame dalyvauju su grupe savo
kolegų, atskleidė dar didesnes debatų ir
jų metodikos taikymo pamokose galimy-
bes. Supratau, kad debatai yra nuostabus
būdas mokytis iš patirties, padeda perimti
ir įsisavinti svarbiausias vertybes, skatina
ieškoti tiesos, ugdo toleranciją, pagarbą
žmogui, ragina siekti teisingumo.

Manau, debatų trenerio vaidmuo yra
šiek tiek dėkingesnis už mokytojo ar net
klasės auklėtojo. Jiems skirtas laikas pa-
mokoje yra ribotas, varžo įvairūs programų
reikalavimai, pašėlęs mokymosi tempas ir
didžiuliai darbo krūviai. Trenerio prana-
šumas tas, kad jis privalo su vaikais kuo
daugiau kalbėtis, klausyti ir diskutuoti. Ne-
pakanka vien tik nurodyti, kokį straipsnį
perskaityti. Neduos naudos ir išklaudyta

paskaita, jei su mokiniais nepasikalbėsi, neišmokysi jų kritiškai mąstyti. Mokslininkų seniai įrodyta, kad mąstymas yra gebėjimas, prielaidą jam suteikia žmogaus prigimtis. Atkakliai stengiantis mąstymą galima išugdyti. O tai, kaip žmogus mokės tuo gebėjimu pasinaudoti, priklausys tik nuo jo paties.

Debatuose problema ne tik iškeliamą, dažnai ji ir išgyvenama. Tik apmąsčius, peržvelgus ir įvardijus tai, kas naujo buvo atrasta, tam tikrą situaciją ar problemą suvokti ir ją įvertinti galima kur kas aiškiau. Tą patį teigia ir kertinis jėzuitų auklėjimo akmuo – Ignaco pedagoginė paradigma, skatinanti prieš imantis veiklos kuo daugiau laiko skirti refleksijai (apmąstymui) to, kas įvyko ar vyksta, ugdanti gebėjimą pažvelgti į situaciją iš įvairių perspektyvų, mokėjimą apibūdinti įvykius ar veiksmus, įvertinti tai, ką supratome ir ką mums reiškia nauja patirtis.

Paskui, žinoma, seka veiksmas ir įvertinimas, kuris nėra vien tik pažymys. Drauge vertinama tai, kaip pasikeitė mokinio požiūris ar vertybinės nuostatos vienu ar kitu

klausimu, kaip jis jaučiasi atlikęs užduotį, ką suprato, kokius žingsnius ketina žengti toliau.

Debatų reikšmę pabrėžiau todėl, kad tai – vienas iš mano pomėgių. Ši veikla reikalauja daug laiko ir pastangų, bet kartu suteikia nemažą malonių akimirų. Žaviuosi savo mokiniais, kurie kaip lygūs partneriai su angliškai kalbančių šalių vaikais dalyvauja Europos ir pasaulio debatų bei oratorinio meno turnyruose, treniruoja jaunesnius debatų klubo narius, dalyvauja parodomuosiuose Lietuvos debatuose. Svajoju, kad daugiau kolegų įsitrauktų į šią veiklą, nes jos privalumai ir nauda mokiniui neįkainojami, o mokytojui tai yra geras būdas mokytis pačiam.

Jėzuitų gimnazijoje dirba ne vienas bendram mokyklos tikslui atsidavęs žmogus. Suprantama, darbe būna sunkių, sudėtingų momentų, bet didžiausias džiaugsmas ir laimė – tarnauti gėriui ir tam, kas tikra, nesužadinta. Kai tai suvoki ir žinai, jog nesi vienišas karys lauke, lauktų brangių akimirų ir jomis džiaugiesi. Tai suteikia jėgų ateičiai.

Kitoj mokykloj dirbti nenorėčiau...

Kauno jėzuitų gimnazijos raštinės vedėja Marija Butkienė, čia dirbanti jau dvylika metų, sako, kad gimnazijoje darbuojasi daug sąžiningų, itin atsidavusių žmonių ir kad ją minėti žurnale esą visai neverta. „Tačiau kruopšti ir seniai dirbanti sekretorė – dovana ne vien mokyklai, bet ir visai jėzuitų provincijai: ne tik direktoriui, bet ir provincijolui primena, kur jis turėjo, turi ar turės kada nors būti, su kuo susitikti, – žemaitišką atkaklumą rodančią Mariją jam būdingu subtiliu humoru pertaria t. Aldonas Gudaitis, su kuriuo drauge užsukame į gimnazijos raštinę. – Jeigu šiandien sėkmingai egzistuoja dvi jėzuitų gimnazijos, tai didelis mūsų pagalbininkų nuopelnas – juk jose dirba tik po porą jėzuitų! Visa kita laikosi ant pasauliečių, ir aš čia įžvelgiu Vatikano II susirinkimo, išryškinusio pasauliečių reikšmę Bažnyčios gyvenime, ženklą, – jau rimtai tęsia jėzuitų provincijolas. – Geras tas darbuotojas, kuris yra savo darbuotės patriotas. O Marijai svarbu ne vien darbas, kurį gerai atlieka, bet ir pačios gimnazijos džiaugsmas, vargai ir netektys. Ji tuo gyvena...“

Vos ne vos priprašyta papasakoti, kaip ir kodėl pradėjo dirbti Kauno jėzuitų gimnazijoje, Marija sako, kad baigusi medicinos mokyklą, o vėliau chemijos ir biologijos mokslus universitete, net 23 metus dirbo tuometinio Kauno medicinos instituto laboratorijoje. Prasidėjus Atgimimui, perėjo į prekybą, nes pasiūlė didesnį atlyginimą. „Čia pirmą kartą pamačiau,

koks yra materijos pasaulis, nes iki tol prekybininkų nepažinojau. Itin keistas man buvo nuolatinis „plėšymasis“ dėl pinigų. Tiesa, sąžiningumo darbe jie reikalavo, tačiau kitų savybių, kuriomis Dievulis mane apdovanojo, ar dvasinių dalykų ten visiškai nereikėjo“, – prisimena ji.

Į gimnaziją pakvietė pažįstami, žinoję, kad direktorius ieško sekretorės. Spausdinti mašinėle mokėjo, nes tą teko daryti Medicinos institute. Be to, tėtė visą gyvenimą rašė labai įdomius prisiminimus – apie kolūkių kūrimąsi, tremtį, šeimą; redaguoti juos ir spausdinti patikėjo Marijai – vienintelei iš savo septynių vaikų: „Dabar suprantu, kad ir tas redagavimas, ir darbas Medicinos institute mane rengė darbui čia – juk laboratorijoje aukštojo mokslo diplomas nebuvo reikalingas“.

Nors darbų apimtis ir tempas per dvylika metų gimnazijoje padidėjo keletą kartų, į jokią kitą mokyklą pereiti ji nė už ką nenorėtų. Dauguma čia dirbančių pedagogų – bendraminčiai, tikintys žmonės. Gimnazijoje malda prasideda pirma ir baigiasi paskutinė pamoka. Ir jėzuitų bažnyčia šalia – galima dalyvauti ne tik gimnazijos Mišiose, bet ir kiekvieną vakarą. Ypatingais atvejais ji tyliai meldžiasi ir darbuotėje.

„Jei mokyklai vadovauja tikintis žmogus, o juo labiau kunigas, iš jo savaime daugiau reikalaujama ir tikimasi. Mūsų direktorius t. Gintaras Vitkus labai veiklus, dėl to ir jo pagalbininkams darbo niekada

netrūksta“, – pasakoja Marija. Mokykloje nuolat lankosi užsienio svečiai, vyksta įvairūs seminarai, pats t. Gintaras irgi daug keliauja, tariasi su kitomis katalikiškomis mokyklomis, gimnazistų tėvais.

Į gimnaziją dažnai užsuka ir kiti jėzuitai. Galimybė dirbti ir bendrauti su tokiais savo pašaukimui atsidavusiais žmonėmis, pasak Marijos, yra didžiulė malonė. Ir moralinė atrama sunkią gyvenimo valandą, – kai ji neteko vyriausiojo iš savo trijų vaikų (visi gimnazijos alumnai), meldėsi jėzuitai ir šiaupus, ir anapus Atlanto. „Be Dievo pagalbos nebūčiau ištvėrusi. Patikėjau jam savo vaiką, ir tiek“, – trumpu sakiniu nutraukdama šiurpius prisiminimus Marija vėl grįžta prie įprastos kasdienybės.

Šv. Teresė Avilietė yra pasakiusi: „Jei gu nori keisti pasaulį, pradėk nuo savęs“. Čia svarbiausi du dalykai – geras pareigų atlikimas ir savo profesijos išmanymas. Per dieną į raštinę užėina, ko gero, apie šimtą lankytojų, ir visi su reikalais. Stengiuosi, kad žmogus gautų viską, kas nuo manęs priklauso, ir jam neberekėtų ateiti dar kartą. O kur dar darbas telefonu su interesantais, tėvais, svečiais“, – nejučia pra-

deda vardyti moteris ir sako, kad kitąkart visą tą reikalų ir lankytojų srautą atlaikyti padeda tik Šventoji Dvasia, kurios nuolat meldžia išminties dovanos. Ją puoselėja ir aistringai pomėgiu skaityti, o dvasinės literatūros, kurioje išminties randa daugiausia, nestokoja šalia gimnazijos įsikūrusių tėvų jėzuitų biblioteka.

„Marija pasižymi gera intuicija ir nuovokumu. Tai – jos asmeninės savybės, sakyčiau, tiesiog Dievo dovanos, kurias labai vertinu. Ji ne tik puikiai atlieka savo pareigas (pagrįstai manau, kad Marija – viena geriausių Kauno mokyklų raštvedžių), bet ne blogiau už mus, kunigus „profesionalus“, dalyvauja evangelizavimo darbe, ką reikia, užkalbindama, pasidalydama viena kita skaitytos knygos mintimi, ją paskolindama ar tiesiog pasiūlydama kelių puslapių kopiją. Marija – žmogus, kuriuo labai pasitikiu“, – apie Kauno gimnazijos raštinės vedėją ir tiesioginę savo pagalbininkę Mariją Butkienę sako direktorius t. Gintaras Vitkus, SJ.

Jūratė Grabytė

Kauno jėzuitų gimnazija ir Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčia. T. Vytauto Sadausko, SJ, nuotr.

Simonas Mockevičius

Vilniaus jėzuitų gimnazijoje atidarytas Sporto ir menų centras

Centro didžiausio mecenato sesuo MaryAnn

2006 m. spalio 5 d., minint Mokytojo dieną, Vilniaus jėzuitų gimnazijoje buvo iškilmingai atidarytas Sporto ir menų centras. Iškilmės prasidėjo jėzuitų provincijolui t. Aldonui Gudaičiui palaiminus naująjį pastatą. Dažais kvepiančioje salėje gausiai susirinkusi gimnazijos bendruomenė stebėjo pirmuosius pasirodymus: mokiniai šoko pramoginius šokius, breiką, atliko aerobikos ir meninės gimnastikos prati-

mus, savo sugebėjimus demonstravo jaunieji krepšininkai. Gimnazijos direktorius br. Virgilijus Saulius padėkojo susirinkusiems rėmėjams už materialinę pagalbą ir džiaugėsi, kad po 11 metų mokiniai pagaliau turi puikias sąlygas fiziniam ugdymui.

Nuo gimnazijos įkūrimo fizinio lavinimo pamokos ištisus metus vykdavo lauke. Per tiek metų vaikinai gimnazijos stadione puikiai išmoko žaisti sniego-purvo „futbolą“. Merginos glausdavosi mažoje salytėje, o bėgiodavo tiesiog gimnazijos koridoriuje. Ne viena gimnazistų laida baigė mokyklą, girdėdama vis tą patį pažadą: „Netrukus turėsime sporto salę“.

Sporto ir menų centro vietoje sovietmečiu buvo elektros variklių pervyniojimo dirbtuvė. Ši teritorija anksčiau jėzuitams nepriklausė. Pirmasis gimnazijos direktorius t. Antanas Gražulis pagalbos kreipėsi į savivaldybę. Buvo pradėti archeologiniai

Naujojo pastato atidarymo akimirka

tyrimai, derėtasi su kaimynais, nepailstančiais kovoti Savičiaus gatvės gyventojais... 2001 m. patvirtintas detalusis statinio planas. Dėl lėšų stygiaus ir daugybės derinimų, statant senamiesčio teritorijoje, 2003 m. pradėti statybos darbai tęsėsi trejus metus. Jei ne vietiniai ir užsienio geradariai, šio komplekso dar būtų reikėję palaukti.

Pagrindinė sporto salė pavadinta didžiausio statybos mecenato Petro J. Stanaičio Jn. vardu. Jo sesuo MaryAnn Stanaitis-Klopfenstein, Baltijos jėzuitų plėtros projekto tarybos narė, po brolio mirties nusprendė įamžinti jo atminimą sporto salės statybai paaukodama didelę pinigų sumą. Rugpjūtį ji lankėsi Lietuvoje ir apžiūrėjo Vilniaus jėzuitų gimnaziją bei sporto kompleksą. MaryAnn labai džiaugėsi, kad mokiniai turės ne tik kur sportuoti, bet ir galės švęsti bendruomenės šventes. Apgailestaudama, kad dėl pablogėjusio vyro sveikatos negali atvykti į Sporto ir menų centro atidarymą, ji rašė: „Mano brolis būtų labai laimingas, matydamas įrengtą pastatą. Jis pats žaidė krepšinį nuo V iki XII klasės. Tvarkydama jo dokumentus, radau surašytus laimėjimus per varžybas“.

Prie sporto komplekso statybos finansavimo daug prisidėjo ir Vygantų šeima iš

JAV bei Baltijos jėzuitų plėtros projektas (*Baltic Jesuit Advancement Board*). Dr. Mindaugas Vygantas lankėsi Lietuvoje rugsėjo pradžioje ir taip pat džiaugėsi, kad nuo šiol gimnazijoje moksleiviai turės puikias sąlygas sportuoti.

Sporto ir menų centro statyba rūpinosi inžinierius Apolinaras Abromavičius. Iš JAV atsiųstame elektroniniame laiške pirmasis atkurtos gimnazijos direktorius t. A. Gražulis rašė: „Laimėi, turite visų darbų ir projektų atlikėją Apolinarą. Jei ne jo ištvermė ir kantrybė, vargu ar dabar galėtumėte džiaugtis šia švente. Žemaitiškas Apolinaro atkalumas – puikus pavyzdys visiems. Gal šimtą kartų jis keliavo paminklosaugininkų, savivaldybės ir kitų organizacijų koridoriais: derinimai, leidimai, statyba...“

Bendras statinio, kainavusio daugiau kaip 4 mln. litų, plotas – 1332,49 m². Jame taip pat įrengtos gimnastikos ir aerobikos salės, drabužinė, sanitariniai mazgai. Mansardoje – technologijų, dailės ir muzikos kabinetai. Pagrindinėje salėje vyks ne tik sporto varžybos, bet ir meniniai renginiai. Sąlygos sportuoti bus sudarytos visiems gimnazijos bendruomenės nariams: mokiniam, jų tėveliams, mokytojams, alumnams, geradariams.

Per 11 laukimo metų sporto salė pradėta vadinti „pažadėtąja žeme“, į kurią mokinius ves kūno kultūros mokytojai Danutė, Renata, Vytautas ir Nauris.

Petras J. Stanaitis Jn. (1943–2001) gimė Waterbury (Konektikuto valstija), mokėsi katalikiškoje pradžios mokykloje bei katalikiškoje gimnazijoje, *New Heaven* universitete įgijo inžinieriaus išsilavinimą. Dėl savo gabumų ir profesionalumo užėmė aukštus postus bendrovėse „Lockheed“ ir „Ingersoll-Rand“. Visada tikėjo pažangaus jaunimo švietimo svarba. Kadangi buvo lietuvių kilmės, nusprendė įkurti labdaros fondą Vilniaus ir Kauno jėzuitų gimnazijoms remti. Šį kilnų darbą tęsia jo šeima.

NAUJI JĖZAUS DRAUGIJOS NARIAI

**EUGENIJUS
MARKOVAS, SJ**

Gimiau 1979 m. Vilniuje. Šeimoje buvau trečias vaikas, vėliau ją papildė dar vienas brolis. Vasaras paprastai leisdavome kaime, kur laikas bėgo smagiai ir greitai. Kasmet čia suvažiuodavo pusseserės ir pusbroliai, tad susidarydavo nemažas būrys vaikų. Kartu ištisas dienas žaisdavome miške, džiaugėmės mus supančia aplinka, galvojome vien apie tai, kad ryte nuotykiškai tęsis...

Kai eidavome miegoti, močiutė kažką kalbėdavo prie savo lovos – tik vėliau supratau, kad ji meldavosi. Malda tuomet man buvo naujas ir paslaptingas dalykas. Namuose paprastai nesimeldavome, į bažnyčią taip pat neidavome. Kartą su mama ir jaunėliu broliu aplankėme Aušros Vartus – matyt, tiesiog ėjome pro šalį, ir mama nusprendė užsukti. Iki šiol prisimenu, kokį įspūdį paliko Švč. Mergelės Marijos paveikslas...

Man baigus devynias klases, šeima išsikraustė į Joniškį. Ten įstojau į žemės ūkio mokyklą mokytis staliaus amato. Darbas su mediena mane visada viliojo, tad buvau patenkintas. Kadangi baigęs mokslą pasiūlymų dirbti sulaukiau nedaug, nutariau siekti vidurinio išsilavinimo Jonišio II vidurinėje mokykloje, kurioje po truputį įsitraukiau į jaunimo grupes ir organizacijas. Nors krikščionis manyje tuomet dar tik brenno, tapau Jaunųjų krikščionių demokratų organizacijos nariu. Dalyvavau jaunimo stovyklose, seminaruose ir t. t. Dažniau ėmiau lankytis Mišiose, mokykloje su keliais draugais įkūrėme maldos kampelį.

Eugenijaus ir Andriaus įžadai Šiaulių šv. Ignaco bažnyčioje rugsėjo 2 d.

Kai sulaukiau aštuoniolikos, mirė tėtė. Tai buvo didelis smūgis visiems, ypač mamai, kuri jautėsi labai vieniša. Po kurio laiko, jai pasiūlius, pasikrikštijau.

Baigęs vidurinę mokyklą rinkausi humanitarinę specialybę, nes domėjausi ir tebesidomiu istorija, geografija, menais. Ketinau stoti į Klaipėdos universitetą studijuoti istorijos, bet neturėdamas kuo susimokėti už mokslą nutariau metus padirbėti. Kurį laiką kartu su vienu klasės draugu Kaune dirbome pardavėjais. Įgijau patirties ir susitapiau šiek tiek pinigų studijoms. 2001 m. įstojau į Kauno kolegiją studijuoti teisės. Praktiką atlikau vienoje advokatų kontorėje, nuolat svarstydamas, ar tikrai norėčiau dirbti tai visą gyvenimą.

Studijuodamas teisę, dvejus metus papildomai mokiausi Kauno karo mokykloje (gal dėl to dabar geriau suprantu šv. Ignacą...). Po trejų metų studijas baigiau, nors teisininko kvalifikacijos neįgijau – širdis jautė, kad esu lyg ir ne savo vietoje. Teisę pasirinkau norėdamas padėti kitiems, bet vis dėlto kažko man trūko. Dabar suprantu, kad dirbant teisininku negalėjo išsilieti ta meilė, kurią troškau nešti kitiems.

Vis bandžiau suvokti, koks mano gyvenimo tikslas. Nors kartais apie tai galvoti vengdavau, mat norėjau, kad mano siela (drauge ir Dievas) nieko man nesakytų, kad galėčiau „pasinerti į pasaulį“ ir gyventi vien sau.

Gyvendamas Kaune dažnai nueidavau į Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčią, ten susipažinau su naujais žmonėmis. Esu dėkingas tikybos mokytojai Astai Kizevičienei, padėjusiai pasirengti Pirmajai Komunijai ir praturtinusiai mano teologines žinias. Į šią bažnyčią, kurios rektorius tuo metu buvo t. Stasys Kazėnas, SJ, ir paskui ateidavau išpažinties, pasikalbėti įvairiais dvasiniais klausimais. Galiausiai nutariau stoti į kunigų seminariją.

Vasarą priėmiau Sutvirtinimo sakramentą. Rodėsi, kad pašaukimas aiškus, tačiau, norėdamas labiau pažinti Dievą ir save, Kulautuvoje atlikau 8 dienų rekolekcijas su jėzuitais. Pažinojau juos ir anksčiau, bet tik tada supratau, kad galiu būti vienas iš jų, ir pasiprašiau priimamas į Jėzaus Draugiją.

2004 m. rugsėjo 11 d. įstojau į jėzuitų naujokyną Šiauliuose. Čia praleisti metai buvo kupini įspūdžių ir atradimų. Turėjau galimybę išgyventi tai, ką anksčiau tik išivaizduodavau, pavyzdžiui, 30 dienų Dvasines pratybas, naujokyno eksperimentus ir t. t.

Kai Motinos Teresės seserims padėjau rūpintis benamiais, ligoniais, buvo nuostabu jausti, kaip per save leidžiu veikti Dievui. Dar ilgai nepamiršiu tų akimirų, kai vakare grįžęs į savo kambarį tegalėdavau ištartį: „Ačiū, Dieve...“ Ir daugiau nieko, nes visą dieną tiesiog būdavau Jėzaus draugu, nešančiu šviesą į pasaulį.

Už tai labiausiai norėčiau padėkoti savo mamai, išmokiusiai mane mylėti ir užjausti kitus...

**ANDRIUS
BARANAUSKAS, SJ**

Galima sakyti, kad pašaukimo ir atsiuvertimo istorijos mano gyvenime beveik sutampa. Iki dvidešimt vienerių metų su

religija apskritai neturėjau nieko bendra. Tėvai niekada nevertė, o pats neturėjau jokio noro ar poreikio ne tik dalyvauti bažnytiniame gyvenime, bet ir gilintis į dvasinius dalykus. Pakrikštytas buvau tik paauglystėje.

Nors mokykloje lankiau tikybos pamokas, jos nepaskatino manęs tikėti. Kertinė religinė patirtis mane aplankė jau perkopus dvidešimties metų slenkstį. Tai privertė kitaip pažvelgti į gyvenimą. Prasidėjo keitimosi procesas, o keisti iš tikrųjų buvo ką.

Mano pašaukimo istorijoje, manau, svarbu ne tik tai, kad jaučiau (ir tebejaučiu) kvietimą sekti Jėzumi Kristumi visu savo gyvenimu, – atsivertimas pakeitė mane iš esmės. Iki tol buvau netikintis ir maža to gyvenau, švelniai tariant, ne itin pavyzdin- gai.

...Atsimenu, kaip vieną rytą atsikėliau skaudančia galva, nes vakarą buvau praleidęs draugų kompanijoje. Neturėjau jokio noro kur nors vėl eiti, tad nutariau dieną praleisti namuose – šiek tiek pailsėti, paskaityti.

Pasiėmiau vieną knygą, bet netrukus numėčiau, nes buvau jau ją skaitęs kelis kartus. Kita irgi pasirodė skaityta. Prisiminiau, kad kažkokią knygą mačiau tėvų miegamajame. Pasirodo, tai buvo Naujasis Testamentas, tiktai tas pavadinimas tuomet man nieko nesakė. Pradėjęs vartyti ir peržvelgęs knygos turinį supratau, kad tai – Šventasis Raštas. Tai, ko gero, ir buvo atsivertimo bei pašauki- mo pradžia.

Beskaitant Naująjį Testamentą kilo ne- numaldomas noras keisti savo gyvenimą. Iš tikro tai nebuvo lengva. Keistis pradėjau tik po metų. Iki tol, nors ir labai norėjau, pakeisti galėjau labai nedaug ką. Ši patirtis, nors ir nemaloni, leido suprasti, kad ėjimas tikėjimo keliu yra procesas, kuriam reikia laiko.

Pradėjau lankyti bažnyčią, daug laiko praleisdavau melddamasis. Tuo metu dar

negalvojau apie galimybę tarnauti Dievui konkrečiu būdu. Tačiau pradėjęs skaityti religinio turinio knygas, jose radau pa- sakojimų apie žmones, kurių gyvenimo istorijos buvo man artimos. Tai teikė didelę paguodą bei pagalbą.

Šventųjų Augustino, Pranciškaus ir Ignaco Lojolos gyvenimo istorijos mane įtikino, kad pasikeitimas tikrai įmanomas. Šie šventieji vyrai tikrai padarė teigiamą įtaką.

Po kurio laiko pradėjau svarstyti, kad galėčiau tarnauti Dievui rinkdamasis vie- nuolio kelią. Apie šį troškimą papasakojau parapijos kunigui. Jis paskatino pamąstyti apie kunigo tarnystę. Po truputį troškimas tarnauti Dievui, aukojant jam visą savo gyvenimą, augo. Apsisprendžiau stoti į kunigų seminariją.

Trejus metus mokiausi Palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijoje Marijampolėje. Tai buvo nuostabus ir be galo vaisingas gyvenimo laikotarpis. Ant- raisiais studijų metais pradėjau rimčiau mąstyti apie vienuolinį gyvenimą Jėzaus Draugijoje.

Kadangi kitos vienuolijos manęs ne- traukė, baigęs antruosius studijų metus, keletą dienų nutariau praleisti Šiaulių jėzuitų naujokyne. Nors grįždamas namo maniau, kad čia daugiau nebegrįšiu, atsi- tiko priešingai.

Trečiaisiais studijų metais seminarijo- je, per žiemos atostogas, atlikau aštuonių dienų rekolekcijas pagal šv. Ignaco *Dva- sines pratybas* ir po jų nusprendžiau stoti į Jėzaus Draugiją. Taigi palikau seminariją ir tapau jėzuitų naujoku. Dvejus metus praleidau Šiauliuose, kur vyresnieji ir aš pats tyriau save, bandydamas suvokti, ar kelias, kuriuo dabar einu, yra tai, ko Die- vas iš manęs nori, ir ar būtent čia jis mane kviečia.

2006 m. rugsėjo 2 d. daviau amžinuo- sius įžadus Jėzaus Draugijoje. Šiuo metu tęsiu teologijos studijas Anglijoje.

**LUKAS MARIUS ROMERO
LANIAUSKAS, SJ**

Luko įžadai Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos bažnyčioje Klyvlende rugsėjo 9 d.

Mano pašaukimo kelionė prasidėjo ir tęsiasi gaubiamą Kristaus meilės. Būdamas mažas berniukas (gimiau ir augau Jungtinėse Amerikos Valstijose), lankydavau Mišias su tėveliais. Stebėdamas kunigą galvodavau, koks nuostabus jo gyvenimas – kupinas meilės ir žmonių...

Nuo mažens Dievas kvietė mane į intymią draugystę. Mano kambaryje buvo spinta, kurioje kasdien „susitikdavau“ su Jėzumi. Išėmęs visus drabužius ir įvairius menkniekius įrengiau ten altorėlį: pastatiau Marijos statulėlę, padėjau vaikišką Šventąjį Raštą, Jėzaus paveiksluką. Grįžęs iš mokyklos, po peštynių su broliais ir sese ar tiesiog ilgėdamasis bendrystės su Jėzumi, tylomis įlisdavau į spintą ir su juo kalbėdavausi. Tie pašnekesiai buvo kupini meilės, visuomet tarsi girdėjau Jėzų man sakant: „Esu su tavimi ir nepaprastai tave myliu“. Iki šios dienos mintimis vis grįžtu prie anų pokalbių, prisimenu tą buvimą su Jėzumi, vėl girdžiu jo žodžius ir jaučiu jo artumą.

Labai mėgdavau broliukams, sesutei ir tėveliams „laikyti mišias“. „Komunija“ paprastai būdavo javainiai, o brangus kraujas – sultys. Mėgdžiodamas kunigą apsisiausdavau paklode ir savo besišypsančiai šeimynėlei sakydavau „pamoksulus“. Kartais „mišias“ tekdavo pertraukti, nes visi pradėdavome kvatotis. Manau, kad jau tuomet mažasis Lukutis jautė ne tik Jėzaus meilę, bet ir jo kvietimą. Jėzaus balsas vaikiškoje širdelėje kvietė eiti toliau jo paskirtu keliu.

Pradėjus lankyti gimnaziją, mano draugystė su Jėzumi privalėjo būti kuklesnė, nors ir toliau atvirai dalijausi savo tikėjimu, įsitraukiau į visokių organizacijų ir maldos būrelių veiklą. Dalyvaujant šiuose būreliuose mano širdis degė ryžtu sekti Jėzumi. Ir tėveliai savo meile bei pavyzdžiu skatino mane eiti Dievo keliu, kad ir koks jis būtų. Tėvų meilė Dievui, vienas kitam ir mums, vaikams, tapo tuo pamatu, ant kurio stačiau savo gyvenimą.

Įstojęs į universitetą sau ir Jėzui pažadėjau toliau tęsti šventą draugystę ir būti atviras jo kvietimui. Lankydavau Mišias, dalyvavau katalikiškose organizacijose, maldos būreliuose. Ten susipažinau su nuostabia mergina. Pradėjome draugauti. Ši draugystė uždegė mano širdį, o Jėzus tylomis man kalbėjo: „Mylėk visus, kaip ją myli...“ Meilė, kuria dalijomės, buvo be galo stipri ir tyra, tačiau netrukus pastebėjau, kad ji ėmė lieti ir kitiems – pradėjau „išsimylėti“ visus žmones. Ta nepaprastai stipria ir tyra meile norėjau dalytis ir su jais. Pradėjau ieškoti būdų, kaip galėčiau tai padaryti. Melddamasis Lojolos universiteto kopyltėlėje vėl išgirdau Jėzaus kvietimą. Šį kartą atsakiau: „Mano Dieve, tegul būna tavo valia“. Dievas švelniai pakvietė ir mano draugę, kuri dabar yra misionierė El Salvadore.

Susitikęs JAV besilankantį t. Aldoną Gudaitį, SJ, pirmą kartą išgirdau apie ignacišką dvasingumą, padedantį ieškoti

Su Jėzaus Draugijos generolu
t. Peteriu Hansu Kolvenbachu

Dievo valios ir ją atpažinti. Kalbėdamasis su juo vėl prisiminiau jaunystėje išgyventą Jėzaus artumą ir pagaliau supratau, kur esu pašauktas....

Taip atsiradau Lietuvoje, kur pradėjau ir baigiau jėzuitų naujokyną. Lietuva tapo mano jėzuitiško gyvenimo lopšiu. Nuostabūs kitų jėzuitų gyvenimo pavyzdžiai, gili malda ir vis stiprėjanti asmeniška draugystė su Jėzumi patvirtino, kad esu teisingame kelyje. Dveji metai Šiauliuose prabėgo labai greitai, laukė įžadai.

Per tuos metus jaučiau Dievo kvietimą visuomet būti atviram. Šis atvirumas sau ir aplinkiniams padėjo suprasti, kad esu šaukiamas būti jėzuitu Amerikoje. Jaučiau Jėzaus kvietimą grįžti į savo gimtąjį kraštą ir ten tęsti jėzuitišką ugdymą. Tėvo generolo paskatintas („Lukai, tu stoji ne į Lietuvos provinciją, bet į pasaulinę Jėzaus Draugiją“), persikėliau į Detroito provinciją.

Šių metų rugsėjo 9 d. daviau pirmuosius amžinuosius įžadus Jėzaus Draugijoje. Prieš tai kelis sykius sapnavau, kaip klaupiuosi pasirengęs duoti įžadus, o širdyje neramu ir baugu. Užsimerkiu ir pasimeldžiu. Atmerkęs akis matau priešais stovintį Jėzų. Jis paima mano rankas į savąsias. Baimė ir jaudulys staiga pranyksta. Pažvelgęs Jėzui į akis, jose matau viso pasaulio žmones. Šią meilės akimirką įžadų formulė iš mano širdies išplaukia kaip giesmė. Tai priminė mano – jėzuito – pašaukimo esmę – mylėti visus žmones. Pabudęs iš šio sapno supratau, kad esu pasirengęs atiduoti savo gyvenimą žmonėms, kaip ragina Jėzus: „Mylėkite vienas kitą, kaip aš jus myliu...“

Melsdamasis nuolat prašau, kad galėčiau tapti Jėzaus meilės instrumentu ir kitiems išlieti bent truputį tos meilės, kuria jis su manimi taip dosniai visą gyvenimą dalijosi...

Kristina Rankelytė

Viešpaties bičiulių šeimoje

Liepos 27 – rugpjūčio 4 d. Jėzaus Draugijos pradininkų – šv. Ignaco Lojolos, šv. Pranciškaus Ksavero ir pal. Petro Faberio – paminėti į Lurda rinkosi ignaciškojo dvasingumo vienijamos Prancūzijos bendruomenės. Iš viso atvyko apie 10 tūkst. piligrimų: vienuolių, pasauliečių, suaugusiųjų, vaikų, ligonių ir senelių, iš kurių beveik 7 tūkst. sudarė Prancūzijos Krikščioniško gyvenimo bendruomenė. Kartu buvome ir mes – nedidelė su prancūzais susigiminiavusios Lietuvos Krikščioniško gyvenimo bendruomenės tarnystės grupelė.

Kadangi vykome į Lurdą, natūralu, kad mūsų kelionę lydėjo Mergelė Marija: jai buvo skirta netylanti kelionės giesmė, kartu su ja veriami rožinio karoliukai, jos

artumu paženklinta ir pirmoji nakvynė Belgijoje, Banneaux miestelyje, kur 1933 m. apsireiškusi vienai mergaitei ji ištarė vos keletą žodžių: „Aš esu Vargšų Mergelė. Aš esu Kristaus Motina ir Dievo Motina. Melskitės, melskitės, melskitės“. Švč. Mergelės Marijos pasirodymo vietoje liko įvairias negalias gydantis šaltinis. Tad dar vienas mūsų kelionę lydėjęs ženklas buvo vanduo, prie kurio vis sugrįždavome Lurde.

Pirmasis stabelėjimas Prancūzijoje – Reimse. Žadą užėmė nepaprasto grožio senoji katedra – viena pirmųjų Prancūzijoje, dedikuotų Dievo Motinai, tapusių

Lurdo šventovė ir apsireiškimo grotas šalia jos

Gausiame piligrimų būryje lietuviai
sutiko
Prancūzijos KG bendruomenės
tarnystės grupelę

krikščioniškosios Prancūzijos istorijos liudytoja. Joje buvo karūnuojami šalies valdovai. Tai buvo tarsi dar vienas Marijos mirktelėjimas kelionėje. Kitu mus lydėjusiu ženklu tapo akmuo, nes iš akmenų kilo tikėjimo tvirtumą liudijusios krikščionių katedros, o „baltai apsirengusi Ponia“ Bernadetai taip pat apsiereiškė ant Lurdo uolos.

Lurde mus pasitiko saulė, žalios Pirėnų kalvos, miestelį juosianti upė Gave, didžiulė uola, ant jos – Mergelės Marijos prašymu pastatyta bažnyčia. Uolos grotoje – skulptūra, primenanti, kad būtent čia Mariją susitiko Bernadeta. Šalia – stebuklingojo šaltinio vanduo, prieinamas kiekvienam ir apščiai. Ir minios piligrimų – vaikštinėjančių, suklupusių maldai, susispietusių prie uolos – dar vienas kelionės ženklas...

Keturios dienos buvo skirtos Krikščioniško gyvenimo bendruomenės kongresui. Jos turėjo savo temas, nusakytas itin trumpai: „Ačiū“, „Atleisk“, „Rytoj“. Tad visas laikas Marijos artumoje ir didžiulėje ignaciškoje šeimoje buvo skirtas dėkoti, atsiprašyti ir žvelgti į rytdieną. Lurdo vyskupo F. X. Dumortier, SJ, sveikinimo žodis dar labiau užkrėtė šių dienų nuotaika: „Ignaciškoji šeima tokia įvairi,

jos nariai tokie skirtingi, bet visus vienija Dievo ieškojimas, troškimas jį sekti, jam tarnauti ir jį mylėti taip, kaip tai darė Ignacas. Esame kviečiami išgyventi šias dienas kaip piligrimai, ateinantys čia atsigaivinti ir stabtelėti prieš kelionę, kurioje Viešpats eina pirmas ir kviečia mus. Tuo keliu, – sakė t. Dumortier, – mus veda atvira ir liepsnojanti širdis, nes vidutinybė neturi vietos Ignaco pasaulio vizijoje“. Vyskupas taip pat dėliaugėsi, kad šis sambūris Lurde liudija Jėzaus Draugijos įsipareigojimą ugdyti stiprius ir atsakingus žmones, trokštančius veikti, drįstančius skelbti tikrąsias vertybes ir jomis vadovautis viešajame bei privačiame gyvenime. „Dabartinė kultūrinė ir bažnyčios situacija reikalauja, kad būtume laisvi žmonės, pakankamai laisvi, kad ieškotume ir rastume naujų kelių naujiems laikams, kad laisvę išgyventu-

me kaip kvietimą priimti atsakomybę ir solidarizuotis su kitais krikščioniais šių dienų iššūkių akivaizdoje. Privalome būti apaštalais, t. y. žmonėmis, kurie sutinka būti siunčiami į pasaulį, kur krikščioniškas tikėjimas neatsiranda savaime ir kur stinga pagarbos žmogui; būti žmonėmis, kuriems svarbu atskleisti, kokia galinga yra viltis“.

Pirmąjį vakarą susirinkę į požeminę Pijaus X baziliką, įrengtą ir pritaikytą dideliems maldininkų būriams, „susitikome“ ir dar geriau pažinome tris pirmuosius „draugus Viešpatyje“, kuriems paminėti ir buvo skirtas šis vakaras.

„Tu būsi palaiminimas“ (Pr 12, 2) – buvome kviečiami leisti skambėti širdyje šiems žodžiams ir suvokti, koks didelis Dievo palaiminimas ir kokie atkaklūs to palaiminimo nešėjai mums yra pirmieji trys „draugai Viešpatyje“: Ignacas Lojola, Pranciškus Ksaveras ir Petras Faberis.

Sekmadienis – pirmoji „Ačiū“ diena – prasidėjo iškilmingu KG bendruomenės kongreso atidarymu ir įvairiautėmis Mišiomis Pijaus X bazilikoje drauge su visais Lurdo piligrimais. Evangelija kalbėjo apie duonos padauginimą. Buvome išties pamaitinti... Tądien buvo išsakyta daug asmeninių ir bendruomeninių „ačiū“ ir visuotiniame popietiniame susibūrimo, ir tyliuose Lurdo šventovės kampeliuose: už Bažnyčią, už tris pirmuosius „draugus Viešpatyje“, už visus bičiulius Viešpatyje, už maloningas gyvenimo patirtis. Galiausiai vakaro žiburių procesija Švč. Mergelei Marijai ir šv. Ignacui, kurį Bažnyčia mini liepos 31 d., pagerbti. Visi padėkos bei prašymų atodūsiai ir tūkstančiai „Sveika, Marija“ maldų su pasitikėjimu buvo atiduoti į dangiškios Motinos glėbį.

Šv. Ignaco minėjimą pirmadienį maldininkų minia pradėjo iškilmingomis šv. Mišiomis priešais apsieišimo grota, ant didžiulės pievos kitapus upės. Mąstėme apie šv. Ignacą, kaip buvo pasakyta pradžios žodyje: „žmogų mistiką ir drauge

žmogų realistą; žmogų, kuriam taip svarbu apsispręsti ir veikti čia ir dabar; žmogų, kuris ieškojo Dievo visuose dalykuose ir kartu stengėsi Kristų pažinti vidumi; žmogų, kuris buvo paniręs į savo laiko iššūkių sūkurį ir drauge liko atviras Dievo netikėtumui; žmogų, kuris turėjo platų visaapimančią požiūrį ir kartu stengėsi pamatyti svarbiausias įvairių dalykų detales; žmogų, kuris išdrįso pasinaudoti visomis žmogiškomis priemonėmis kelyje į Dievą ir drauge turėjo ypatingą valią neprisiršti prie nieko, likti laisvas ir atviras eiti ten, kur Dievas kviečia; žmogų, turėjusį bendruomenės – apaštalinio kūno, kuris remiasi draugystės patirtimi, – viziją ir priėmusį bei vertinusį kiekvieną asmenybę tokią, kokia ji yra; žmogų, degantį Eucharistija, kuri buvo jam gyvenimo įstatymas ir savęs dovanojimo bei atsidavimo Dievui šaltinis; galiausiai žmogų, kuriam tarnavimas Viešpačiui buvo neatsiejamas nuo tarnavimo Bažnyčiai“.

Po šv. Mišių šventę tęsėme bendruomeniškais pietumis atokesniame „piligrimų miestelyje“, tarsi Jėzaus mokiniai sėdėdami ant žolės būreliais po dvylika, kalbėdamiesi apie savo veiklą pasaulyje ir Bažnyčioje. Vėl buvome pasotinti... Antrąją „Ačiū“ dieną baigėme šventiniu vakaru Pijaus X bazilikoje, kur džiūgavimo akimirkas keitė rintis ir susimąstymas, jas vėl – dėkojimas ir džiūgavimas. Tą vakarą suvokėme svarbiausią dalyką – Jėzus kiekvienam asmeniškai nori pasakyti: „Aš tave myliu“, ir jo meilė mus gali uždegti kaip Pranciškų Ksaverą, kurio širdyje meilė Kristui kunkuliavo „kaip lava ugnikalnyje“.

„Atleisk“ antradienis buvo skirtas savajam trapumui pripažinti ir atsiprašyti. Susirinkę draugėn peržvelgėme KG bendruomenės kelią, o asmeninis laikas buvo skirtas tyliam susimąstymui. Po pietų klausėmės Jeano Vanier – nepaprastų nepaprasto žmogaus – „Arkos“ bendruome-

nės, vienijančios proto negalią turinčius žmones, įkūrėjo žodžių. Jis kalbėjo apie stipriųjų silpnumą ir silpnųjų tvirtybę, apie turtingųjų skurdą ir vargšų turtus, apie mūsų visų žaizdas ir jų gydymą. Jo žodžiai tiesė kelią susitaikinimo vakarui. Apie 200 kunigų buvo pasirenę asmeniniams pokalbiams arba suteikti Susitaikinimo sakramentą. Minia vėl buvo maitinama – Dievo gailestingumu ir meile...

Paskutinę kongreso dieną „Rytoj“ atsisveikinome ir buvome išsiųsti į misiją, kuri prasideda pirmiausia ten, kur esame mes patys. Savo kalboje Jėzaus Draugijos generolas t. Peteris Hansas Kolvenbachas, džiaugdamasis gražiu jėzuitų ir Krikščioniško gyvenimo bendruomenių bendradarbiavimu, pabrėžė, kad šios pasauliečių bendruomenės taip pat yra atsakingos už tai, kaip bus naudojamos per šv. Ignacą visai Bažnyčiai tekusia didžia Dievo dovana – Dvasinėmis pratybomis.

„Jeigu Dievas panorėjo, kad mes būtume šiame pasaulyje, vadinasi, pasauliui reikia mūsų. Ir visų pirma, kad skelbtume, jog Dievo karalystė prisiartinota“, – kalbėjo t. generolas, primindamas, koks svarbus šiandienos Bažnyčiai yra šv. Ignaco raginimas „ieškoti Dievo visuose dalykuose“ ir kad pasauliečiai joje yra ta jėga, kurios tikisi ir laukia didžiulis Viešpaties vynuogynas – mūsų pasaulis.

Šv. Mišios aikštėje priešais šventovę, kurioms vadovavo t. P. H. Kolvenbachas, buvo skirtos rugpjūčio 2 d. Bažnyčios minimo pal. Petro Faberio garbei. „Bažnyčia šiandien mums siūlo pranašo Jeremijo žodžius, kad apmąstytume Petro Faberio darbus ir veiksmus; jo asmuo mus patraukia daugeliu požiūriu, jo šventumas gali nepaprastai įkvėpti ir stiprinti mus einant savojo pašaukimo bei misijos keliu“, – sakė t. generolas homilijoje. Nepaprasta šv. Mišių akimirka – paskutiniai trijų jėzuitų įžadai.

Kiekvienai kongreso dienai buvo parengti tekstai ir gairės asmeninei maldai, kasdien vyko pokalbiai grupelėse, forumai įvairiomis temomis, susitikimai su senais ir naujais draugais Viešpatyje. Kongrese susitikome visus Lietuvoje kada nors apsilankiusius Prancūzijos KG bendruomenės narius bei jų nacionalinę tarnystės grupelę, su kuria susipažinę aptarėme galimybes bendradarbiauti ateityje.

Lurde ypač gerai pajutome esą ne tik tarptautinės Krikščioniško gyvenimo bendruomenės, bet ir vienos nepaprastai didelės spalvingos šeimos – Bažnyčios – nariai. Grįžome kupini malonių, kurias mums liudijo nuolatinė Marijos globa, vanduo iš jos šaltinėlio, minia, tapusi bičiuliais Viešpatyje...

Kongreso dalyvių skiriamasis ženklas – piligrimų kuprinės

William A. Barry, SJ, Robert G. Doherty, SJ
KONTEMPLIATYVŪS VEIKLOJE
Jėzuitiškas būdas

Išleido Jėzuitų ekonomo tarnyba,
 iš anglų k. vertė t. Vidmantas Šimkūnas, SJ

Jeigu jūs norite sužinoti, kuo gyvena jėzuitai ir kodėl jų laikrodis eina greičiau ir skamba garsiau nei kieno kito bažnyčioje, skaitykite šią knygą. W. Barry ir R. Doherty pateikė atvirą ir įdomią įžvalgą apie įtampas, kurios veikia jėzuitų širdis, protus ir sielas bei praturtina jų tarnystę.

D. A. Kalifano

Aš negaliu įsivaizduoti geresnio trumpo įvado apie jėzuitiško dvasingumo dovanas ir malones.

R. H. G. M. Hopkins, SJ

Knyga „Kontempliatyvūs veikloje“ patenkins skaitytojus, kuriems paprasčiausia įdomu, „kas gi tie jėzuitai“, o tokiems jėzuitams kaip aš, primins, kas mes iš tikrųjų esame.

V. J. Omalis, SJ

Iš skyriaus
„Jėzuitiško dvasingumo ištakos“

Atrodo, kad neatsitiktinai beveik metus Inigas praleido Manrezoje – mažame Ispanijos miestelyje. Čia jis daug valandų skyrė maldai. Sunkioje kovoje su skrupulais dėl savo nuodėmių, kovoje, kuri jam net kėlė minčių apie savižudybę, jis suprato, kas iš tikrųjų yra Dievas. Tuo metu jis mažai pagalbos tesulaukė iš dvasinių mokytojų ir nuodėmklausių. Griežtoje, beveik metus trukusioje savitoje „naujokyno“ mokykloje Inigas išmoko skirti dvasias, kurios jaudino širdį. Jis pamažu suvokė, kad Dievas nėra visų jo slaptųjų nuodėmių šniukštinėtojas, siekias jį kankinti, o mylintis Tėvas, kuris nori, kad Inigas taptų jo Sūnaus draugu. Per šiuos ilgus mėnesius Inigas įsimylėjo Jėzų ir jo misiją. Šio intensyvaus vyksmo metu atrado būdą, kaip padėti tokioms sieloms kaip jo, kurios norėjo būti vienybėje su Viešpačiu tiek meldamosi, tiek dirbdamos. Jis užrašė savo įžvalgas, ir šie raštai galiausiai tapo vadovėliu, *Dvasinėmis pratybomis*, tikriausiai pačia svarbiausia paskutiniųjų 450 metų dvasinės klasikos knyga.

Pradėdamas savo kelionę, literatūriniu bei teologiniu požiūriu Inigas buvo beveik bemokslis. Jis negalėjo rasti paaiškinimo, kodėl Dievas jį išsirinko. Jis nebuvo nei išsimokslinęs, nei ypač pamaldus ir šventas. Todėl jis ėmė tikėti, kad Dievas kiekvieną žmogų kviečia artimai bendrystei ir tarnystei.

Jėzuitiškas dvasingumas visada išliko nepaprastai optimistiškas savo lūkesčiais dėl Dievo troškimo būti arti kiekvieno. Be to, Inigas suvokė, kad Dievas veikė per įvykius jo gyvenime. Šis suvokimas tapo kitu skiriamuoju jėzuitiškojo dvasingumo ženklui, siekimu atrasti Dievą visuose dalykuose. Inigas rado Dievą atkreipdamas dėmesį į tai, kas dedasi jo galvoje ir širdyje po skaitymo ir svajonių.

Galčiausiai Inigas, vėliau pasivadinęs Ignacu, išvystė praktiką, kaip save dažnai patikrinti per dieną, kad pastebėtum Dievo ranką įprastuose, kasdieniuose dalykuose. Jėzuitiškas dvasingumas ir skiriasi nuo kitų dvasingumų kaip tik šiuo asmeniniu dėmesiu jausmams, troškimams, svajonėms ir viltims. [...]

Remdamasis savo paties patirtimi Ignacas suvokė, kad tiek Dievas, tiek ir velnias, „žmoniškosios prigimties priešas“, suinteresuoti kiekvieno žmogaus širdyje ir galvoje laimėti kovą, kurios šūkis – nugalėtojas pasiima viską. Jis išvystė ir susistemino du taisyklių rinkinius dvasioms atpažinti. Šios taisyklės yra skirtos patikrinti, kas žmogaus patirtyse yra iš Dievo ir kas ne.

Dvasių skyrimas – vienas iš jėzuitiškąjį dvasingumą apibūdinančių bruožų. Jis susitelkia į Jėzų ir jo misiją, gautą iš Tėvo, bei Jėzaus troškimą įgyti sekėjų, kurie jo misiją tęstų. Šis dvasingumas yra orientuotas į tarnavimą, į „pagalbą sieloms“, kaip pirmųjų jėzuitų dokumentai mėgina šį tarnavimą aprašyti.

Jėzuitiškas dvasingumas yra trejopas, paremtas paties Ignaco mistine patirtimi apie tris švenčiausiosios Trejybės asmenis ir apie Triasmenio Dievo aktyvų veikimą mūsų pasaulyje. Atrodė, kad Ignacas Jėzaus žodžius priėmė kaip skirtus asmeniškai jam bei jo draugams: „Ramybė jums! Kaip mane siuntė Tėvas, taip ir aš jus siunčiu“. Tai pasakęs jis kvėpė į juos ir tarė: „Imkite Šventąją Dvasią“ (Jn 20, 21–22).

Jėzuitiškasis dvasingumas gyvuoja Triasmenio Dievo slėpinyje. Dievas veikia nuolatos, kad įvykdytų savo planą pasauliui, jis taip pat kviečia ir žmones bendradarbiauti su juo šiame plane.

Per laiką, praleistą Manrezoje, Ignacas visiškai įsitikino, kad Dievas kviečia jį tvarkyti savo gyvenimą pagal Jėzaus pa-

vyzdį, padedant sieloms Šventojoje Žemėje. Drauge su kitais piligrimais jis nukeliavo į Jeruzalę, tačiau, kaip teigia savo prisiminimuose, pasiryžo „pasilikti Jeruzalėje ir nuolatos lankyti tas šventas vietas“. Kartu su šia pamaldumo praktika jis turėjo intenciją „padėti sieloms“, nors šios minties ir neišsakė. Kai apie savo troškimą pasilikti Ignacas kalbėjo su pranciškonų provincijolu, kuris buvo atsakingas už šventas vietas, šis pasakė, kad to padaryti negalima, nes anksčiau čia likę piligrimai buvo paimti į nelaisvę ir paversti vergais, kuriuos reikėjo brangiai išpirkti. [...]

Matome, kaip tvirtai Ignacas tikėjo, kad pasilikti Jeruzalėje jį skatina Dievas. Tačiau kai jam buvo pagrasinta ekskomunika, nusprendė, kad „tai nebuvo mūsų Viešpaties valia, kad jis pasiliktų šiose šventose vietose“. Čia mes kalbame apie kitą jėzuitiškojo dvasingumo bruožą – įsitikinimą, kad autoritetas Bažnyčioje taip pat yra iš Dievo. Jei autoriteto ir atskiro asmens sprendimai susikerta ir sunku rasti išeitį iš aklavietės, jėzuitai susitarkys su autoriteto sprendimu.

Sugrįžęs po piligriminės kelionės Šventojoje Žemėje į Ispaniją, Ignacas nusprendė, jog tam, kad jis galėtų geriau „padėti sieloms“, jam reikia studijuoti, reikia gero filosofinio bei teologinio išsilavinimo [...].

Čia išryškėja dar vienas jėzuitiškojo dvasingumo bruožas: kad galėtum „padėti sieloms“, būtina įgyti intelektualinę kompetenciją ir atitinkamų įgūdžių.

METAI SU ŠVENTUOJU RAŠTU.

Skaitiniai kiekvienai dienai.

Maldos apaštalavimo intencijos

Jau penktus kalendorinius metus pradėsime su daugelio pamėgtu t. Liongino Virbalo, SJ, parengtu kalendorėliu, kurį išleido „Katalikų pasaulio leidiniai“. Teiraukitės knygynuose!

Birželio 10–11 d. Lietuvos krikščioniško gyvenimo bendruomenių nariai ir bičiuliai jubiliejinius Jėzaus Draugijos metus paminėjo pėsčiomis keliaudami palei Merkį. Graži Dzūkijos gamta padėjo susikaupti ir žygiuojant apmąstyti maldai pateiktą medžiagą. Trumpi sustojimai buvo skirti ne tik atsikvėpti, bet ir pasidalyti mintimis grupelėse. Žygyje dalyvavęs jėzuitų provincijolas t. Aldonas Gudaitis papasakojo apie tris Jėzaus Draugijos pradininkus, kurių jubiliejines sukaktis šiemet minime. Nakvynė palapinėse prie senosios Maskaukos bažnytelės, kurioje vėlų vakarą Mišias aukojo t. Stasys Kazėnas, vaizdingos Merkio pievos ir nenumatyti kelionės nuotyčiai suvienijo per 40 žmonių būrį ir dar kartą patikino, kad Dievo galima ieškoti visur.

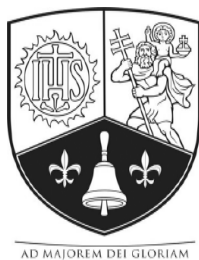
Liepos 24–28 d. Kulautuvoje vyko Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos susirinkimas, paprastai rengiamas kas ketveri metai. Šį kartą sušauktas prieš neeilinį visos Draugijos įvykį – 35-ąją Generalinę kongregaciją, vyksiančią 2008 m. sausio mėnesį.

Susirinkime dalyvavo 16 iš 24 išrinktų provincijos narių. Jie sprendė, kokius pasiūlymus teikti Generalinei kongregacijai, aptarė provincijos aktualijas ir išryškino prioritėtines veikos sritis. Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincija toliau stengsis katalikiškai ugdyti jaunimą, rūpinsis akademinė sielovada, didelį dėmesį skirs ignaciškajam dvasingumui skleisti bei pašaukimams ugdyti Jėzaus Draugijai ir visai Bažnyčiai. Taip pat nutarta organizuoti pagalbą skurstantiems Afrikoje ir steigti namus Latvijoje.

Liepos 28–30 d. Šiauliuose įvyko kasmetinis Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos scholastikų susitikimas, kurio tema buvo „Bendruomenė kaip Draugijos prioritetas“. Iš įvairių pasaulio kraštų į susitikimą atvykę šeši scholastikai dalijosi savo gyvenimo bendruomenėje patirtimi. Paskui vyko diskusijos. Kitą dieną apie savo patirtis studijų eksperimentuose pasakojo du naujokai, o susitikimą užbaigė provincijolas.

Pasak pačių scholastikų, gera buvo kartu praleisti šį laiką, nes jauniems, besiveržiantiems tarnauti Dievo garbei ir sielų gerovei jėzuitams labai svarbu ne tik melstis vienas už kitą skirtinguose pasaulio kraštuose, bet ir susitikti, pabūti kartu, skirti laiko vienas kitam, pažinti vienas kitą. Juk taip ir išgyvenama bendrystė Jėzaus Draugijoje

Rugpjūčio 11–15 d. Krikščioniško gyvenimo bendruomenės rinkosi į Anykščius, kur vyko jau 4-oji bendruomenės ugdymo stovykla-rekolekcijos. Šiemet dalyvavo per 130 bendruomenės narių. Impulsus maldai bei pasidalijimui mintimis grupelėse pateikė dr. Eglė Laumenskaitė, paskatinusi susimąstyti apie pamatinį žmogaus poreikį mylėti ir būti mylimam, apie Kūrėjo įkvėptą vyro ir moters pašaukimą bei gebėjimą kitą ir kitokį žmogų priimti būtent iš Jo.

Jau devynerius metus aktyviai koncertuojantis Vilniaus jėzuitų gimnazijos jaunimo mišrusis choras, vadovaujamas Leonido Abario, pavasarį buvo pakviestas dalyvauti 8-oje Pasaulio lietuvių dainų šventėje Čikagoje. Kadangi šiame JAV mieste gyvena didžiausia išeivijos lietuvių bendruomenė, kurios sielovada rūpinasi Lietuvos jėzuitai, vienas iš kelionės tikslų buvo aplankyti vietos lietuvius ir padėkoti už nuolatinę pagalbą Lietuvoje įsikūrusiems jėzuitų gimnazijoms.

Daugiau nei per savaitę choristai surengė net 11 koncertų ir pasirodymų lietuvių bendruomenėms, giedojo per Mišias įvairiose šventovėse. Choro repertuare skambėjo lietuvių ir užsienio kompozitorių bažnytinė muzika, lietuvių liaudies ir pasaulietinės dainos.

Vienas pirmųjų koncertų vyko Čikagos lietuvių jaunimo centre, įsikūrusiame prie jėzuitų koplyčios. Choristus maloniai priėmė atkurtos Vilniaus jėzuitų gimnazijos pirmasis direktorius t. A. Gražulis, sveikinimo žodį tarė tuo metu JAV lankęsis jėzuitų provincijolas t. A. Gudaitis. Jis pasidžiaugė, kad susirinę geradariai aukojo pinigų plytoms pirkti, o dabar prieš save mato gyvas giedančias „plytas“ – gimnazistus.

Liepos 2 d. Čikagoje prasidėjo 8-oji Pasaulio lietuvių dainų šventė, kurioje dalyvavo ir Respublikos prezidentas Valdas Adamkus. Į ją rinkosi choristai iš Amerikos, Kanados, Anglijos ir, žinoma, Lietuvos. Tarp 1200 šventės dalyvių skambėjo ir 35 Vilniaus jėzuitų gimnazijos choro dalyvių balsai.

Lapkričio 3 d. popiežius Benediktas XVI aplankė Popiežiškąjį Grigaliaus universitetą. Šiai seniausiai ir studentų skaičiumi didžiausiai Romos bažnytinei aukštajai mokyklai nuo pat įkūrimo vadovauja jėzuitai. Mokyklos istorija siekia 1551 m., kai pats jėzuitų įkūrėjas šv. Ignacas Lojola įsteigė Romos kolegiją.

Kalbant apie Grigaliaus universitetą, neįmanoma nepastebėti paralelių su Vilniaus universitetu. Vilniaus universiteto pirmtakė irgi buvo jėzuitų kolegija, 1579 m. įkurta to paties popiežiaus Grigaliaus XIII, kurio vardu vadinamas Romos Popiežiškasis Grigaliaus universitetas. Daug metų universitete dėstė lietuviai jėzuitai t. Paulius Rabikauskas ir t. Antanas Liuima. Nemažai Lietuvos provincijos narių jame yra studijavę.

Susitikęs su Grigaliaus universiteto bendruomene, popiežius Benediktas XVI priminė, kad 1972 m. ir jam pačiam čia teko dėstyti. Taip pat jis kalbėjo apie bažnytinę universiteto misiją, mat šis akademinis židinytis yra įpareigotas „būti Bažnyčioje ir su Bažnyčia“ – *sentire in Ecclesia et cum Ecclesia*. „Šitas įsipareigojimas gimsta iš mūsų meilės Bažnyčiai. Privalome taip mylėti Bažnyčią, kaip Kristus ją myli, ir vardan šios meilės priiimti visą Bažnyčios ir pasaulio kančių naštą. Šia dvasia privalome ugdyti naujas kunigų, vienuolių ir aktyvių pasauliečių kartas“, – ragino Šventasis Tėvas.

Susirgęs labai stipria trumparegyste jėzuitas nusprendžia apsilankyti pas gydytoją. Šis jo klausia:

– Tėve, kas atsitiko, kad jūsų regėjimas taip nusilpo?

Jėzuitas atsako:

– Jau daugiau kaip 10 metų stengiuosi įžiūrėti Dievo valią savo vyresniajame...

Katechetė klausia vaikų, kiek yra sakramentų. Viena mergytė tyliai atsako:

– Jau nebėra.

– O kodėl? – teiraujasi mokytoja.

– Mano močiutė gavo paskutinį.

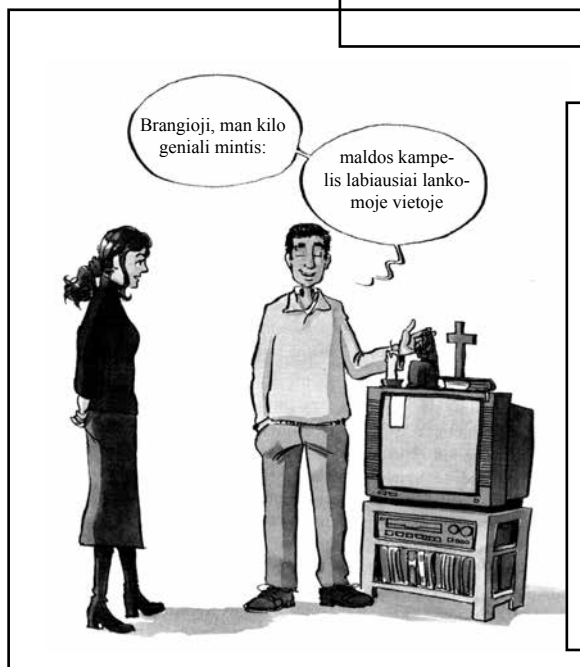
Po Vatikano II susirinkimo kunigas aiškina parapijiečiams, kad nuo šiol jie Komuniją gali priimti ir į burną, ir į ranką:

– Jūs turite dvi galimybes: klūpėdami ant liežuvio arba stovėdami ant rankų!

Jaunas kunigėlis klausia klebono:

– Kaip pasakyti gerą pamokslą?

– Geras pamokslas, – aiškina šis, – turi turėti gerą pradžią ir gerą pabaigą. O svarbiausia, kad pabaiga būtų kuo arčiau pradžios.

– Kai Vatikane renkamas popiežius, iš kamino rūksta balti arba juodi dūmai. Įdomu, kaip tai padaroma? – Šv. Petro aikštėje kalbasi du turistai.

Prie jų prieina romietis:

– Juodi dūmai kyla uždegus paprastas padangas.

– O balti? – teiraujasi atvykėliai.

– Žiemines, – paaiškina žinovas.

Piešinys iš Prancūzijos katalikų savaitraščio „Famille chrétienne“

Lėktuvui skrendant virš Atlanto užsiliepsnoja du varikliai, o kiti du baigia užgesti. Iš kabinos pasirodo pilotas:

– Akivaizdu, kad netrukus visi žūsime. Gal kas gali atlikti kokią nors religinę apeigą? – klausia sutrikusių keleivių.

Po kurio laiko vienas dvejojamas pakelia ranką:

– Buvau savo kaimo bažnyčios zakristijonas. Galėčiau atlikti rinkliavą.

Jėzuitas pamokslauja per šventes: „Broliai ir seserys, Bažnyčia labai susirūpinusi, kad net per Kalėdas Dievas lieka toks tolimas žmonėms. Didžioji dalis jo vardą ištaria vienintelį kartą – kai pamato pirkinio kainą“.

Kaimo klebonas pastebėjo, kad pro šalį vaikštantys jaunuoliai raško obuolius, iš kurių jis rengėsi daryti vyną, ir parašė ant tvoros:

– Dievas viską mato.

Ryte šalia atsirado kitas užrašas:

– Bet niekam nepraneša.

Trys pamokslininkai susėdę aptarinėja, kokia geriausia kūno padėtis meldžiantis, o tuo pat metu šalia jų dirba telefonininkas.

– Pati geriausia kūno padėtis, aišku, klūpinti, – sako vienas.

– Ne, – prieštarauja antrasis, – aš daugiausiai išmeldžiu stovėdamas į dangų iškeltomis rankomis.

– Jūs abu klystate, – nenusileidžia trečiasis. – Geriausia kūno padėtis meldžiantis – gulėti parpuolus veidu į žemę.

Neiškentęs įsiterpia telefonininkas:

– Mielieji, aš geriausiai meldžiausi kabėdamas galva žemyn ant telefono stulpo.

Keturios orios ponios gurdėdamos popiečio kavutę kalbasi apie įvairiausius dalykus, tačiau labiausiai giriasi savo sūnumis. Pirmoji sako bičiulėms:

– Mano sūnus – kunigas. Kai jis įeina į kambarį, visi susirinkusieji jam sako: „Tėve“.

Antroji nenusileidžia:

– O mano sūnus yra vyskupas. Kai jis įžengia, visi į jį kreipiasi: „Ekscelencija“.

Neišveria trečioji:

– Mano sūnus – kardinolas! Į jį kreipiamasi „Jūsų Eminencija“.

Ketvirtoji kavutę siurbčioja tylomis. Kitos nerimauja išgirsti ir ją.

– Mano sūnaus ūgis 1 m 90 cm, svoris 90 kg, – pagaliau pradeda ši. – Jis raumeningas, visada gražiai įdeges ir dėvi brangius garsių modeliutojų kostiumus. Kai jis praveria duris ir pažvelgia į kambaryje esančias moteris, šios tik atsidūsta: „O, Dieve...“

Dėkojame visiems 2% fizinių asmenų pajamų mokesčių sumos skyrusiems Lietuvos jėzuitų provincijai, atskiroms bažnyčioms ar gimnazijoms. Gauti pinigai padėjo šildyti bažnyčių pastatus, rengti rekolekcijas, įsigyti trūkstamą inventorių gimnazijoms, prisidėjo prie jėzuitų namų išlaikymo. Kviečiame ir toliau remti jėzuitų misiją bei darbus Lietuvoje.

Lietuvos jėzuitų provincija

Didžioji g. 34,
LT-01128 Vilnius
Įm. k. 191893936
SEB Vilniaus bankas
Kodas 70440
A. s. LT34 7044 0600 0112 3231

Galėsite paremti:

žurnalo ir knygų leidybą,
išsiskyrusiųjų sielovadą, savižudybių prevenciją;
šv. Ignaco Dvasinių pratybų organizavimą;
Druskininkų rekolekcijų namus;
vyresnio amžiaus jėzuitų ir studentų išlaikymą.

Vilniaus jėzuitų gimnazija

Didžioji g. 32,
LT-01128 Vilnius
Įm. k. 291812440
SEB Vilniaus bankas
Kodas 70440
A. s. LT84 7044 0600 0110 1282

Galėsite paremti:

per 600 čia ugdomų mokinių;
stovyklavietės įrengimą;
chemijos ir biologijos kabinetų atnaujinimą.

Vilniaus šv. Kazimiero bažnyčia

Didžioji g. 34,
LT-01128 Vilnius
Įm. k. 291310320
SEB Vilniaus bankas
Kodas 70440
A. s. LT08 7044 0600 0045 8376

Galėsite paremti:

sielovadą Šv. Kazimiero bažnyčioje;
maldos būrelius bei chorus;
bažnyčios fasado remontą;
religinės muzikos koncertus.

VšĮ Jėzuitų gimnazija

(buv. Kauno jėzuitų gimnazija)

Rotušės a. 9,
LT-44280 Kaunas
Įm. k. 300109458
Bankas „NORD/LB Lietuva“
Kodas 40100
A. s. LT85 4010 0425 0070 9680

Galėsite paremti:

apie 700 čia ugdomų mokinių;
inventoriaus atnaujinimą;
priestato statybą;
vertybių ugdymo ir debatų programą;
stovyklavietės Kulautuvoje išlaikymą.

Kauno šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčia

Rotušės a. 8,
LT-44280 Kaunas
Įm. k. 190675653
Hansabankas
Kodas 73000
A. s. LT86 7300 0100 0225 1333

Galėsite paremti:

bažnyčios langų keitimą;
chorų ir jaunimo grupių veiklą;
rekolekcijų organizavimą.

Šiaulių šv. Ignaco Lojolos bažnyčia

Vilniaus g. 245,
LT-76343 Šiauliai
Įm. k. 291067110
SEB Vilniaus bankas
Kodas 70440
A. s. LT40 7044 0600 0456 4295

Galėsite paremti:

būsimų jėzuitų ugdymą naujokyne;
bažnyčios inventoriaus atnaujinimą;
rekolekcijų programą jaunimui „Kelias“.

Laiškai bičiuliams 2006 2 (10)

Išleina du kartus per metus
Leidžia VšĮ Jėzuitų ekonomo tarnyba

Didžioji g. 34, LT-01128 Vilnius

Redaktorė
Jūratė Grabytė

Dailininkė
Jūratė Tamošiūnaitė-Karašauskienė

Stilistė
Eglė Gudavičienė

Konsultantas
T. Lioginas Virbalas, SJ

Spausdino Standartų spaustuvė